

Klein Bo Swan

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

дайте мені адреса Василя
Самикевича, сестра дай мені
чиркий адрес пошди до Києва і воді
дорожніє родителів пишуть що у
вас нове пош забрати я
живується ти пошди мені усе те що
посідали що в колгоспі даю ти
опишуть все чи клада дома
Передати всім привітти усіх
товаришам родичам і одержувати
самі. до тещів і Бибиків так ниде
Негу анкета як. потрібна лема. Дир

Postcard

not Antwort 47943

Назву области павіту і ўраду граді
пісаты латынскімі буквамі
Назов области и урду труда
писаты латынскими буквами

An, Bomy

in:

КУДИ:

куда:

Straße:

Вудая:

Улица:

Kreis:

UOBIT:

Район:

Dienstpост-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ilirien no Zelandia
Zelandia

Dorogolivka 223

Zelédinská hůra

st- Synovial Kapsel
nt: Cyanochrome

196. Inpibetom bar am *Lupinus*. 1218

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Лист пущено 12/ї 43р. о 121. год. Здраствуйте дорогие родители
Мамаша Клавда Калд Алексей Леша дотла Надя. Перси так вам
пишут листа то з передаче свої родительский привіт а неч
дядяров тоби. І вам писано на белом свете. Дорогие родители
і не ждите у развѣта и придѣл 8/ї 43р. а то буде на лавках на в
дору. Д. 62. Паша село Корнеуах коло Бальтійского мѣст. ід у хоз
исам у трох українц. полях. ід. і там є і нить еще мілѣи
дорогие родители попоможе не ма пиши сели можно то будуть
тобачу білий нежарімію хозіін дал і нїко лѣвор похит
та похитоса вглуб с. колѣном. Мут. нїмѣ усе конїмѣ і нѣа
посіна. та молодѣа нут сіом нїко оск біл і нѣа похит
не вѣнѣа похитоса лѣнѣа дал дотла. Дорогие родители ми ути
Зващеню Андриі Буриі Вілѣнѣа білѣше не ма нїко дівчата
пѣтери і нѣа то нас розбїнѣа у то Конѣнѣа. Дорогие родители

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

Klivenko Ivan
bei Paul Pieret

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Harwenbrink
1895 Putzig 24/8.

Absender:

Мисского Гуго.

Post

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Dransdorf Karden Ostma

Straße, Hausnummer, Gebäude teil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

чи скоро ти ні, мамі бо
хоть дити дуня остала єв
дома каю матери. Ти ти
иши дуня врану з хому
і втону цоз дошу і в чин.
пока те цоз уану, а дати
незнаю не діста в іще нічого
крім одного легкого пінгма-
ка. З тим довідаєшся оста-
ює жив здоров того і вани

FAß
Kohlenklau!

Verderbt dem Kohlenklau den Spaß
und spart mit Kohle, Strom und Gas

Григорій:
доніде писав.

Postkarte

Ukraine.

hodel Bonnia
Samsta oblast

Smilanskogo raionu

Selo hai

Мисского Мотва

Мисского Мотва

Straße, Hausnummer, Gebäude teil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Мист пицений 15/III 43р. Пицений до своїх ро-
дних мамі і Дуни, як би живете і як ваше здоров'я,
я пока пишу здоров'я то і вам бажаю відручою свого сер-
ця. Сповідую я вам що поїздив мите за який дурне-
дяк і узяв що ви пока є мите і здорові, який
я радий був коли дістав цього листа, ти пишеш
Дуня що два пасма і єм разом, а я пока одного по-
судив. Як поїдете міста то перекажіть привіт
усім родичам і знакам і змизу не пиши ні ві-
повіді. Пропиши про Данила чи не чути його, це він
і як. Іще напиши мени од Даниї адреса, то я оду до
неї писати миста. Пиши які у ва є новості, як з
хлібом чи є чи нема. у нас усе немов кінчилося на
чинається новотба. Дуни ~~то~~ ти ходи на роботу, а
мати дає роблять чи як, невіть як казаче про
мене не думайте і дай мати не плачуть боже ні-
го не паче, поже ~~не~~ вернусь додому не знаю.

Absender:

Илусько Марија
Генералштабслагер "Бела"
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Reichertshausen (Hlm-Obbz.)
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Письмо мое по 4/IX - 43 года
Добрый день дорогие родители
Наша дядя маминка моя
родинка сестрички малышки
Настя Талочка Верочка.
Перед тем писать вам писю
договорилась с вами пригласить
наш мой родители свой скучи-
мой чистотой сердечной привети
и пожелать вам мой мирный
всего наилучшего в вашей жизни
и я думаю самым тем что вы любите
что вы мне дядями моего
приезду чтоб вы мне встретили
самым как свою родную дитя

Postkarte

mit Antwortkarte

Sauzschenn

Re. Sumeka.

Dorf Belka.

Frostjamerzki r.n.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Я так дуже скучаю за всіма завами що нимому я вам опи-
сать я дуже діспокое задоволи і спішу вам ствітити
отам що я пона жива здорова того ж вам тисяю всього най-
кращого поздоровляю я вас з убокою змиві молодого ну знає
як ви їх дібрали і котини собі і політївно нимому знає бо за змис-
кимущим ні одного миста от своїх родних і німоже підсодать
і німоже ніколи писаті я вам послала 2 одружїток а бувас
нимущим і ніодній дібраїта поущим усіх і ніодній мим дуже
жалею і обічно хотїди я поущіла ~~одного~~ слова од вас у знала
як ви там проживаете моробите і ніхто ніодне боя
знаю яке ваше здоровя дідує і ваше маю що нібуло того
дня що нічого нібуло а тіпер і потїм і там завами
бачю що я вам нимому описаті як здунаю про вас так
серце моє заболить а сльози польютьця ну і чим во нізробили
раз моя така судба ну доїзди я поущим ~~хоті~~ одно
слово од вас і тоб імі полекшало і шве серце звичим
ідуша возрадувалас і яб тоді знала що ви є ти і а тої
одїгаю і встїаю тадушаю про вас що як там дома
ну і чим во конця тиєть досвідання мої родити

Absender:.....

Jawitschenko
Kr. Sumsk. Dorf Belka
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Prostjanerka 2-n

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Glusenko Marija
Gemeinschaftslager "Vet"

Reichertshausen / Elm

Abb 2.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Надавець:

Отправитель:

2578
Wladja Muschko
Ostarbeiter - Zager

Mittelbach
Ostarbeiterinnenlager

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Mittelbach Kr. Chemnitz

4/IX-43r.

Добрий день ніколи несподівано
їмні. Мамі й мамі, ніччю вва
з великим скрученим цього невели
кого листа, пишу від вас
не дождусь, обізваз тобто я
вам, передаю вам листосердечні
привіт з гарячим поцілунком
сообщаю вам що я жива і здо
рова, але як далі буде не знаю.
Бо нестачає мійні мамі
багато. Вам наймилішого добро
здоров'я, і щоб ви були щасливі.

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому:

Danilo Muschko

in:

Talalaivka

куда:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Talalaivka

Литва

Ordskomenolatur Romny

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Замисли, як було із вами давно, як ми у полі: сиділи у
саду, та узале кошики під рукави, а затиш і таласо вир-
нувся на всі вліючі, а тепер ми і приходимо, та самі
в далекий край, тільки якщо траплялось то ми сабра-
лись у місто. Сама Г. і Маруся К. із гаджилось два одні
як давно спати, то вже згадує вас різенькі, а хто ми і
випував, сама, ви смієтеся казку літ, і все зиди стирити
не діждусь, я щода іще згадує свій, то невідання
а влізуть і приїде, уже і послала нежато чи ви помагає
живу і помагаю, роблю на старі роботи, вважати
що, а також і великого пова, і послужити відкритку
одержала від вас за 2/11-4р. то ми і тільки і того
печко на серці ситано, що ви живите нічого маєте
козачество і горози, а скучно як, душа галотіва, ну пока
завідали і маму і маму. І в приїзді Соши Надз. Тучинка
передайте їм привіт. Марусі, Кізі, Каті. С. і ма

72

Absender:

Sanilo Hluschko

Надавець:

Галавасюха

Отправитель:

Сумська Галавасюха
Ордовкомандатур Ротмір.

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому: Nadja Hluschko

Ortenweiser - Lager
Mittelbach

Ort: Berchtesgaden

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Gemeinschaftslager 44

Essen - Borbeck

Frintroper Straße

Fluschtischenki - Anhalt

Gemeinschaft

#3

26./III 43 Essen - Borbeck
Frintroper Straße

Ukraine.

мой городи гора

Андруша и моя

родная бабушка.

Первым делом сообщают

Вас о том, что я

небеса и здоровья,

чего и Вам желаю

Gebiet Sumi

kreis Bilopollya

Dorf Omeltschenki

Storoschenko Andrei.
Wasilenkutsch.

и передаю Вам от всей своей души
чистосердечный привет и желаю Вам
всего наилучшего в Вашем майбутньому
житті. Андруша написав мені свої новості
про своє життя ^{роботу} і передавав привет от ~~твоей~~
племінниці Наці д. Сени, Варочці, В. В. т. Сні.
дітам твоїм Нюсі і їхній бабуньки, твоїм
соседам, і передай привет мамі, папі і сестрі
Галі. Аж нас новостей багато та немає
бумаги описати. Робота не ванска і
заробітна. Пока досвідати. Не ду ответа, как
соловей співає. Целую крепко всех 10000 раз
отвей пишеть на другій откритці. Твоя племінниця
Катя.

Gebiet Junger
Kreis Bilopolja
Dorf Omettschenki
Storotschenko Andrei.

74

Deutschland

„Gemeinschaftslager 44“

Essen - Borbeck

Gemeinschaftslager Nr. 44

Essen-Borbeck

Feintropfenstraße

Iluchtschenko Anastasij

Absender

Wohnort, aufzustellender Poststempel

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

bei Otto

Barungartner Nr 6

Leopoldsdorfer Rosenstraße

Heinrich Ländnergebäude
Kuznetso Krivko.

bei Otto Barungartner
Moskau

Nr 6 Oblast Moskva
Kosyuk

Грушево
Грицко.

6/8/1913 р.ж.

Postkarte

mit Antwortkarte

75

6

DEUTSCHES REICH

Украина

Heinrich Summ

~~Смоленская область~~

~~Метеловский~~
район

Павленская волость

осетинские
Людская Сергий

Здрастуйте мої дорогі батьки Плато
Мама Зіно П'юля. 21/III я одержав
від вас листа за душею і душе дякую.
Ваш листе щоб переїхати мого про-
шею, але їс не треба. Я одержав сарафано
одягнутий обутий і наповдований ~~в~~
одягну сарафано того і вам одержав.
Моя просьба до Плату вважати мені
справу що я дімаю українця і що моя
мати і батько українці і що мого батька
і Матері батьки теж українці і люб
що протисямо ми не бачу було коло і з не
мислів та похити. А і справу
що бачу відкриті. На здружену м
писати обротно. Освідування мо
дорогі батьки всім зупинили.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Muschtschenko Koltja

Arbeitslager Lok 37 Müller

Velbert (Rheinl.)

Ingenstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому Muschtschenko Koltja

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

B. Krimm

Zug

Kedrigelose

Leini Gebiet

Ukraine

1 серпня 1943 року Здрастуй Україна!
Здрастуйти моя рідненька Матінка
і рідненький братик Коля. Перш ніж
писати цій маленькій листочок
мої рідненькі то я стійму вам пере-
дати свій музенький поцілю і сердеч-
як вони поцілюй своїй рідненькій
матінці і братику Колю і побажаю
усього найкращого і щасливої життя.
А тепер я вам повідомляю що я ви-
шло вже 15^{ти} червня а від вас

Вислано мамочко вам свою рогащенку фотокартку, одну ніжну тизніла так і розрзе
Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях. Пиши ясно і тільки на лініях!

~~получила~~ ~~власн~~ ~~і~~ ~~одну~~ ~~од~~ ~~катирини~~ ~~Скрип.~~ ~~одну~~ ~~од~~ ~~Мамин~~ ~~дочку~~
і одну із Костянтинівна од Вадка Тимонік, а разом усіх 2. вашу поспішно
получила яку ви писала /моя ~~я~~ ~~получила~~ 26 липня. Новостів у мене особлих
німає ~~нибило~~ по старанню, робота ниважна ну так і їм ^{як робимо} ~~ж~~ ~~ні~~ ~~ба~~ ~~на~~ ~~т~~ ~~д~~
300 грам меду, 0.5 грам і маргарину 0.5 грам і 2рази в день якого супу. трошки
получаю 40-45 марок у м-ці і разом усім пропівано на пивові. ~~іще~~ ~~одно~~ ~~я~~
їздила у дортмунд до своїх чоловіків у гості 60 км. ^{там і встанов} ~~одного~~ ~~іще~~ ~~до~~ ~~нас~~ ~~при~~
їзав Мишко Дем'я. у гості він од нас 28 км, ну і багато своїх людей ~~узнали~~
ми, і пишимо до їх пісма. А тепер, дуже дякую вам що ви прописали цю од.
Уявляю ~~получили~~ ~~открытку~~ дуже хорошо, так ~~гого~~ ~~не~~ ~~ви~~ ~~мені~~ ~~ни~~ ~~ка~~ ~~пи~~ ~~са~~ ~~ли~~ ~~її~~
адреса може ~~или~~ ~~одна~~ ~~од~~ ~~однієї~~ ~~ни~~ ~~далеко~~ ~~ну~~ ~~тут~~ ~~не~~ ~~и~~ ~~ни~~ ~~в~~ ~~д~~ ~~на~~ ~~ш~~. Також
мамо ~~ко~~ ~~рід~~ ~~ни~~ ~~ка~~ і ти братіку Коля як писати ~~м~~ ~~ити~~ ~~открытку~~ то ~~на~~ ~~пи~~ ~~ши~~
-ть Уляни адрес ~~м~~ ~~и~~ ~~ні~~ і Трині Кіндратового, тільки розборно і правильно. Ой!
Мамусю моя рідненка як ~~з~~ ~~д~~ ~~у~~ ~~м~~ ~~а~~ ~~ю~~ ~~т~~ ~~а~~ ~~й~~ ~~з~~ ~~а~~ ~~д~~ ~~а~~ ~~ю~~ ~~т~~ ~~а~~ ~~й~~ ~~і~~ ~~р~~ ~~к~~ ~~а~~ ~~з~~ ~~а~~ ~~м~~ ~~а~~ ~~ю~~, коли ~~п~~ ~~р~~ ~~и~~ ~~й~~ ~~д~~ ~~е~~ ~~т~~ ~~ь~~ ~~с~~ ~~я~~ ~~п~~ ~~а~~ ~~б~~ ~~а~~ ~~т~~ ~~ь~~
хитсь зваши, побалакати, і дістати якої овочі, або подивись та снізьили у ~~м~~ ~~и~~ ~~н~~ ~~ь~~ ~~с~~ ~~я~~ ~~т~~ ~~а~~ ~~й~~
ну ~~я~~ ~~к~~ ~~о~~ ~~г~~ ~~о~~ ~~г~~ ~~о~~ ~~д~~ ~~а~~ ~~т~~ ~~ь~~ ~~б~~ ~~о~~ ~~г~~ ~~п~~ ~~и~~ ~~р~~ ~~и~~ ~~ж~~ ~~е~~ ~~в~~ ~~е~~ ~~ч~~. Довідаєшся Мамини братік Коля. Пиридавайте
привіт усім родичам, ~~у~~ ~~д~~ ~~и~~ ~~л~~ ~~а~~ ~~к~~ ~~а~~ ~~м~~, ~~б~~ ~~л~~ ~~и~~ ~~з~~ ~~к~~ ~~и~~ ~~м~~ ~~и~~ ~~м~~ ~~и~~ ~~с~~ ~~в~~ ~~і~~ ~~д~~ ~~а~~ ~~м~~, Кулі Тані, Крижес. Ніні, і пани. Вероці.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Глушчэненка Мотрыя
Курману
Мотрыгайлова
Сумі есбіет

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому Глушчэненка Мотрыя

Арbeitlager Joh. Fr. Muller

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Velbert (Rheinl.)

Deutschland

Absender:

M. Gluschenko Bierbrauer
Mahn Ohlrich Seestadt
Hofstock Dobersanzt.

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здраствуйте дорогие родни-
тели. Ваша сестричка Пау-
ля братик Вата і бабуся
письмо от вашей родники
Маргариты. Я пока живу
і здорова зого і вам же-
лаю і вам уже і открытки
написала но ответа
никогда дорогая сестричка
Пауля я получила з дому
письмо і узнала что напи-
сали то я плакала

Postkarte

mit Antwortkarte

Ukraine

Sidor Kalaschnik

Dorf Chwoschtschowa

Kreis Trostjanowski

gebiet Symke

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Пашука. Опини як поумислює що взяли паня зі в
хвочові білих людей не було сію взяли калішу.
як. Вспомни що вони мене випробували а хто не
їх випробував дуже дуже жалко гасію надумано та
црхо заплачу. Бо ^{вони} мене з біди виругали а поки
ї не бику. Пашука сестричко мав опини все не забувайся
зі дошай Давид як твое здорове. зі у вас живуть тейка
Ульяна як здорові бабусіне це все опини сестричко
ку з сестричко пока живу благополучно їсти ємо
вирітсьє євмо і вбутьсьє. зоботи ті що здохну цілі вони
тут кенуєні. Зпарі тудомів. робимо на тивному
заводі робота легка гасіа тива сітра таразний след
кого хвота робимо із полсійного до 6 гасов а у суботу
до 1 дня а у неділю вихідний день кудемо црхуть куде
коз та все це мене кррозвеселя а дуже задоволеного
скажого сестричко стели досвідом доробіє родителі
меду отвста. 2/III - 1937.

Absender: Maria Hluschtenko

Mussembaum bei Todenau

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Gasthaus Adler Sch/Wald

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Лист писано до 8 чзогод

Лист від Жузека Натані до родик
Мамі та і Нагі. Добрий день їм
всім моїм родик, вперших строгах
свого листа побачилим і вам що
я живу і здорова того і вам я
пишала. Мої родки я получила від
вас лист то ви пишите своє пише
то я просто так закрутила за
вами що я знаю. то і хотіла ви-
лаїт грошей і цим показала ка-
зачі і Марії то вони були то збо-
рили по телефону моїм казали
написати лист до арбаїяніа
то уже писав а від нього нема
отвіту. Ну нічого ніто як нібудь
передіть а може тоді дасть
дог і я приїду так привезу, так
потім я вилати вам

Postkarte

(Antwortkarte)

Postoffizier!

Grau

Maria Hluschtenko

Sumra oblat Dubowzasiwka

D. Dubowzasiwka

Post Kamaliewka

Ukraine.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

гроші не можу я вам нічим допомогти, може дасть
бог приїду то привезу а вислати не можу. Знаю я вашу
усю приязнь мої родні жалю вас як свого серденька мати
родненькі і сестриці Балу і Надю не можу я вам
дати. Часто ви мені пишете, є найбільше усе пишете що
я дома і узнов собіраюсь їхати у германію, вваради спитав
що я і таю приїхали до дому то зі'їхав Балу що є у вас
на зиму їсти, вона говорить і у вас картоплі і усе. То і говорю ну того
я приїхала і узнов собіраюсь їхати казав но їхати не їду нічого
лаштується. і нема ті ніжки щоб ви мені не спитали. Мамі
сестриці мої родні, пишу я усім пише від Бориса від Каті
Нелай, а від Вухомас Марусі може пишу то вона до мене
обращається як родна сестра дуже хороша дівчина усім пише
мені новості і усе пише хороше і собірається приїхати до мене
у зоді, то передавайте її роднім від мене і від неї привіт.
Мої родні новості мною тою написана то дуже пишати
ну мамі розказує казало і пише вам пише казало дає бо є
приїхати та щоб дуже не писати нічого вам бо дуже казало.
Ну усе що я хотіла вам написати, пишу вас пишіть усім,
пишіть новості, і привіт від мене. Сестрі Дуні вемесі
Каті Каті дівчата мамі Балу Наді подружкам і усім усім
всім усім привіт таку поза главно вілкую вас безмірно раз.

Absender:

Мелушенко Р.

Геминсчаштслагер 491305/20

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Росншталь - Филиппшталь

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Добрый день Дядя Андрей
пора. Собираю вам
что я. пишу здоров
ребо и вам желаю.
Дядя похорош и от
вас (3) откупилка и по
хорош от сиду имено
которое ма передала
на через нимца и по
хорош от сиду и нима
в котором она пи
шет что бы я на ма
шой на я написан
ел но износот ота
похорош ии нем
отлет не похорош.

Postkarte
mit Antwortkarte

Украина

Мелушенко Е. И. И. И.
М. И. И. И. И. И. И.
st. Bileopolje
strasse Pasnikwa
nr 80.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Духа і посла в Київ Троїє отцуву ку от
вєра не получав по низаро иї оца вкївї
иї нем мавсем вси что иїбуи извєсно
за нї. Духи на нїмї как ти проводи мїзнь
їз дїтємї что мї поиграли наєк хїлєтє
себє і дїд дїтєй иї нем. что ти садїла
на огороде вїтї уграєтї кє картанїку.
прокождї донєд иї нем. Дїк Каїна мєчє
но ти набулїтї оцїд тугавї. на нїмї какїд
новїстї даєа. на нїмї вєкї єлєд рора
дєєвїтї сорїдєд оцє иї нем как оцє
сїмїхїтїтї мєбїговї иї чтоє оцє наєа
гїмї мєбї рєбїтїтї. замєнє нє бїспокї
мєбї. Дї мєрїу нєдїкїє мєкє хонсї карлєб
тї рєбїтїтїє нєстїтїє мєсїтї полїгїє
зєрїтїтїу себє на нївї сїмїтїєд потї
мї что нємї бїмїє кїтї нєрєвї.
нї потї дєсїдїкїд нєрєдїкїд всїмї
пївєт. 8432 (Бєлїчєнко)

Absender:

Глуценно Ввгорі 9.
Україна Сумська обл.

Wohnort auch Zustell- oder Leitpostamt

г.р. Білопільськ у.л. Тасівка

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

№ 80.

Postkarte
(Antwortkarte)

Deutschland

Глуценно Ріп.

Гemeinschaftslager 491305/20

Rochsthal - Philippsthal

/ an der Werra /

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Bochum i. W.

Postfach 407

Russenlager

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Здравствуйте дорогие родичи.
мама, Папа, Веронка, Вациска, Олишка.
& бабушки, и друзья. Укло Вам
своїм щиросердечний привіт и
немаю найкращого в Вашій
життєви. Так Вам извєстєно из
предидущих писем, єто я робо-
таю на одной из фабрик пе-
реводчицеї. Життє моє проїє-
каєт оєнь хорошо. Кушайтє
хорошо даєт, только лишє не
вєселитє то, єто оєнь скуєно

Postkarte
mit Antwort

Назвє области, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

рай

Ан. Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Herrn Michail *Shchurbenko*

dorf. M- Gannoroka

Ukraina

Dubowjasowka

Tschernigow

83

за Вами. Ходим часто в город и в кино Асву в одном горо-
де девальюевскими девушками с Надей, Валей и другими. Много
еще есть здесь знакомых девушек и ребят. Ходим в мага-
зин, покупаем хлеб, в фунт свойей 50 копеек, картофеля 2 р.
Я так же думаю, как Вы доехали, не попрашивали ли Вы свою
одежду, как Вы живете там, все же оставили в Дед-во. Мама,
как мама, что все оставили, ведь его сейчас очень трудно до-
ставить. Я даже не представляю, как я приеду домой в такую
пучкоту, сравнив с тем, как мы жили в Дед-во. Как живут
Сей, Пела, Веронка и Вашичка. Ну это все пройдет незаметно,
как и эти полтора года, вернусь домой и все пройдет
пойдет по прежнему. За меня не беспокойтесь, я живу
очень хорошо. Берите себя и свое здоровье. Пишите, как Вы
живете, какие измечения в жизни. Привет всем. Целую всех
крепко, крепко. Остаюсь жива и здорова. Всего наилучшего в Вашей жизни.
Ваша дочь Раиса Луиза. Ойвей пишите на второй стороне выкрики.

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Пиши вправо и только на линях! Пиши ясно и только на линях!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

~~Bochum i. W.~~

~~Postfach 407~~

~~Russenlager~~

Postkarte
(Antwort).

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Гр. Раїса Глусchtschenko
(788).

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Bochum i. W.

Postfach 407

Russenlager

Gluschtschenko Jak.

Abstand

LS. Pol. Aush. Abteilung

Wohnort, auch Eisenbahnstation

Oldenburg i. Oldb.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Lager Ofen

Postkarte

mit Antwortkarte

Schumeiko

Fedor

Dorf Ssumky

2 Hundert

Rayon Ssmila

Gener. bezirk Kiew

Ukraine

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

*Адрес маі
на пошту
Дирекції
м. Києва
Ташченко Іван.*

Здрастуй дорогій Зятю рез Іванов
і Сестра Анна У. Шу я вам листа 30.8.43, год
від Яніна Івановича Шу я вам
Низенької прости і мену вам криво руку
Ноя вам робляю отом чотом мені здоров
пока Слава богу все надій моє набого
Я обізнаний всіма токо я прошу вас
Дорогий отом чотом поспішати всім
табакю покажете і німа мені потону
чотом піну вам а отвіта мені
я прошу Наті і довідані в
Скором вічі у вікіноє
мущенка

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Gluschtschenko

Jakim

2 Bereitschaft

LS.-Pol. Ausb. Abteilung

Oldenburg i. Oldbg.

Lager Ofen

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Лист з німаним 28/11
Здрастуй моя дорожа
моя шуро я пишу
тиридаю привіт з нім
мими нити мій хороше
я прохана мій не шир
давай привіт своїм і
моїм родним привіт
од мене сестрі Вері
і мій мамі і мій сестрі
і мій таті і мій дядьку
Омельковичи

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Кому:

in:

Куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Die Post-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Gleichschicht
Lithuan
Lithuan

Chotinske

Lumsk

Ukraine

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Poststempel

mit genauer

postalischer Angabe

Глузчинська
Маріана
Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Глузчин, область і бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

in:

куда:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Powiat:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська

dorf Lubitzschew

Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська

Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська
Глузчинська

от критка нуцена 19/IX-из
Привет; из далекого края
от вашей сестрицы Вери
к дорогим своим сестрицам
Вери Клавии Мама стени
миши Здрастуйте мое
дорогие родные первыми
долгом я вам сообщаю
что я пока нахожусь еще
жива а здоровье вам уже
известно ну а вам желаю

посылаю всего наилучшего у вашей жизни
дорогая моя сестрица Вера первым делом
хочу узнать вы еще живы ли находитесь
ли нет, что сколько я посылаю открыток, к
вам, а ответа я до сих пор получила только одну
открытку от сестры Клавы как насчет всего
одну дорогая сестрица Вера что наши девочки
все получили все посылки и мне хочется
вы написали открытку что вы есть живы
тогда мне и то послышалось хорошо, я меньше
испугалась дорогая моя сестрица Вера я думаю
никогда что вы так скоро на меня забудете
дорогая сестрица Вера может Клава что-то сер-
дце задумалась что ты на меня то получила дорогая
сестрица давай побыстрее ответ и промолви ко
мне мое здоровье ну сестра дай привет всем
от меня всем и всем и всем и всем и всем и всем
привет всем и всем и всем и всем и всем и всем

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

Германија

An, Кому:

Platzschinkaja
Wajilina Jüden Bez
Magdeburg Сем. Yager

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Kolz II Striebe 14

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Wan Klanzew

Höhendorf

M. Grottkau

Pattzerkain Land.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

12/III-43r.

здравейний дорогий мій
братік Ніколай Васильовичу
Вітерних сіп роках мого
місна в тібе сабцаю
що я живу і здорові, то
тобе милаю у твоєй
работі у твоєй житті
у твоєму хозяйстві
мілаю щоб ти був
найбільший бавер у
нашому селі

Postkarte

mit Antwort

Наклеїте цю карту на листу
писма, написану чорними буквами
Радьте, область і бюро труда
писати латинськими буквами

6 6

DEUTSCHES REICH

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

1918

An, Кому:

Klanzew

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ost ukraine

Dorf BezgriK

ri-sekeri-sewka

SumskoJ

SumskoJ

Sumi

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Коли я хочу узнать поспешу ви мене відповісти куди-де
живу мені у місті неї родних єсть ніякого нікого
відповісти Коли ви мій найсучасніший і дружний брат
і ви не даєте відповісти Коли єсть єдино а
бути може і прісуду у отпущені то ніхто
ніколай В. Коли проміни? Коли ви живіте у двоім
жінка ви і діти? Я хотів би узнать і мені дуже
інтересно. Яб хотів би вас увідріт. прішлите
мене фотографію і зусек і з вас і з Варваре і з іне
і Коли Коли моя жінка дуже хороша ви і самі
мабуть знаєте Яван Коли дуже і дуже благодирно
і двоім і вам мені жінкою чіто ви мене далі надороч
деніг. і Яб очі був рад когда виб пріслати мене
писмо. Коли Токаа - довідати і старого і нов
Ожидано відповісти як соловей і мій і з іне
і твій брат Яван В. передавай привіт з іне і Коли

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

здравствуйти добрий
родний. Маме стала
краще. Вас я пишу со-
цять отом. Мо я знава
здорово того. І вам на
лато всього най уроч. Ва
шій пиззні я вам пісь
на двоє получила заго
щиро. Благодарю що ви про
нас пишали. Намо я
перву открытку получила
топочала зразу володі
авоноді. Маме написав мо
одит. Сюпице іспробувати
получив із дану. Пісьмо мамі
і отому. Маме мо бездрик ва
книгувати так я готово

Postkarte

Zurück

Сво бездрик красноту

цього району получил
Глянулу отаму. Васильови
чу. Синька обачасть

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

палакала камі слава богу іще одну открытку паули
із дому тютюнки побивилася мамі мизвоной час
то пригугуєнісь волода нині. щоду все скучив задано
ізасвоім рідним крайом дорогий мамі фродній атак
скучіла зависла монийзі здумать яку. якби дум
кріпіді тон накріпіді міла до дому. міні нитак сказ
шоо дузе. Було пагано правда істи нитб ємо інок
цв нагала платів хватас я накупити купата соді на
та тэопіе байкове таке моназім аодно дурьстятне хаза
йка пришипа свого платя купила іще соді двві руб
ники тэопіе накупити баймака купив хазаан для работи
іничого міні мамі нинімі як бисказамі погодану
так уед бросила і іхала до дому усе год і гітнірі міс
цв як булі ми звагодой дома мамі дорогий а дурьст
карося шоводи приіхала нунічого бот дастб як мілі
будим топоватінісь пока все атинер проседе мамі місіна
удірасі жніва половину вбрам аполовину іще всігда
встаті унать часов покифров подем внас мамі коро
ви всі внолі татак доіть дузе пагано дузе багато
мук ну пока все оставайтись живі здорові приридайті
привет дедушка бабунки приридав дунд привет катя доро
гай сестрич а тибі промуд дай міні нині нині нині нині
нічю вас ойчотно паз

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Ostarbeiterlager

Kassel - Moncheberg

Simmernhagen

Swiss: Hall

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

1/2 - 43p.

Добрий день мій ветер
дорогая мамочка моя
мама моя вана вера
моя дороженька сест
ричка маленька сест
ка мамочка моя
дороженька моя рід
ненька я роблю де
робила робота вана
моя ізвеша мамоч
ка моя братице

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому:

Swiss: Marii

in:

Ukraine

куди:

куда:

Straße:

Klein Gebiet

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Rajon Tschepelinka

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Dorf Tschepelinka

робе чакункі може їм у карашо мам
Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

очка моя дорога ви пишете що від мене
неполучаєш откриток мамочка моя доро
жесенька я вам пишу кожного місяця
дварази намісця моя мамочка хай
бу тьтя Марина обіднає що непоу
та откритки тоді друзі діло або друзів ба
ки матеріам а я вам пишу всім друзів
орії уполороє і зараз вислала дві утішних
знайавських і в двох тож пошавських
почи навесі роє мамочка моя дорога
мамочка моя єя пошавська откритку
ви пишете що моя сестричка больна худен
ка а б хойла подати як вона я пошавська
матрі пошавські ой аю а хочу подати
зусіма сім доведіть жуду ові приві
цейм твоїм дякую

Отправитель: _____

Stempel

Absender:

Ирина Ефимовна

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Пущено од.р. 14го сербня 1915 року
Заради того що родивши
родили мати і сестричка
Вера братик. Сестри і квітчинка
Щира і ваши дітки. Передати
я вам свій далекий іскренній
привіт і зоричий поцілунок
який це перу не з а пишеш
Ев до у вважувати пошлати
а ще ще хай чиме вважувати
явася і передати привіт
моїм мамочці і сестричці
Василь і двоє ваших дітей

Postkarte

mit Antwortkarte

Україна

Izchynij Fedir
Sumzka debrist
Lebedinskij Kreis
Dorf Ryabuzerkij

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Дядю Федя це пишу і мене попросила Полз то в їхньому
городі, так як нас кажу: протів самсонки ку вони живуть
пока нікого роблять на старому місті а Каталотка пише з
Самсонкою а вони живуть з Оксотою і одна Харківська вона
мені писала що пошукала з дому ку Кезнаго снівки тепер
дядю вона мені прислала дві карточки на пам'ять ку в одну
пришиваю вам, а у мене пошлася Ков. Зализ Катані і переказати
Катані що і у мене пошлася дві карточки дядю за Ползотке
неуритів вона живе жарко пише голодна не буварі і кощо
уже справляла Оксота писала що пошукала одкр. з дому і вона
уже знає що непає стикана і од іх далеко не багало
а піснати переписувалося часто вони багало з Ульскою Др.
Мар. Ков. Иван. Малісом Аленер. Дядю передайте привіт од
Оксоти і од мене Катані і од Кірки Залисат тепер
дядю як будете писати то все пишати на пошто тільки
пошати мені бо до неї хітока і дідде це вона мене по
просила бо її киде достати одкр. і в їх нехоче пошати
а пишати на мене а я її переписувати в уське впріт до обідану
Полз - е. д. 1911

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Imirja Elena

Arbeitseinsatzlager Ost

Berlin - Spandau

Werderstraße 5

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Ukraine Elena
Arbeitseinsatzlager Ost

Wohnort auch Zielort

Berlin Spandau

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Werderstraße 5

Линусвета 12го серпня 1943 р.
Здрастуйте дорогий і коханий
незабудався родителі перш
усього стійте і вам сообщити
що я живу і здорова. Передаю
і вам свій гарний і щирий
привіт і гарний поцілунок і
намаюся вам усього найму-
щого у вашій дружбі. Мамо
люблю вас дуже і розісе-
плюсь. Бажаю вам і брату
і сестрі Вані і мамі
і бабам щастя

Postkarte

mit Antwortkarte

Ukraine
Ukraine

6 6

DEUTSCHLAND

11.8.43

Ukraine Anna
Sumzka Gebiet
Lebedinskij Kreis
Dorf Bjabuschk

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Малюшко я пишу сарацко роблю на старому листі: усі
камі ушесті дівчата з дому я пошлю 20 к. а вам писале
листом одкр. писом пошлю 1 од Вас 50 к. і 1 од. Зали 100 д. Я.
і 1 од Крестені: Малюшко я вам усе послала фотоз себе і
Матасі: і ще до цієї пришиваю з себе і Ваті куполого під
оціма кашушми висить од Смирок Малюшко сік пошлите
їм висить і мені з тім і вбод з Матасі: висить і ніка тої
сьогодні члєкарті. Малюшко мені писала опишуті
їм мені усе як Ваше здоров'я чи єсть Ваню дєтлаєз
Матасіко дєалій Малюшко бо мене тільки і надії
що малуєз Мано передає Крестені Маруєз Кб. кри-
вєт: передайте од мене усім родичам і суйдам
близьким і далеким дівчатам і хлопцям тім що дома
я переписуюсь з Гр. Малізом Лєт. вк. Св. Лєт. Я і багатто
дайте од неї Боїєхно пока довіданє ответ
поскарій і сую і вас листом разваца доє Елена.

Absender:

Umirja Anna

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Umirja Elena

Arbeitseinsatzlager Ost
Berlin - Spandau
Werderstraße 5

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надасець:
Отправитель:

Knatenko Halja

Arbeitsamt Bautzen

Ost-Rückkehrer-Lager
Dresdener Straße 1
mit genauer
postalischer Angabe

Fernruf 2382

Лист надісланий 31/III-43р.
Вдобридень ви беріть чужі
дорогі батьки пам'ятайте
мамама. В перших спро-
бах ^{на}шого коротенького листа
ми спішили вам повідомити
чужі дошки. дуже нудально
вістку яка сталася сьогодні
30 вересня 43 року у мене
ділою що ваша дошка

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Riznik Ivan

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ukraina

dorf Gorkja

Krolevetskiy

Tutjka.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Гіскуп Толь скінчила свій вік. Боліла вона мика-
ми микала боліла дуже тільки 2 місяці. І крає сво-
годні цебто в понеділок померла у 2 гаса дні
у больничному лагері город Баумгартен. Похована
на українському кладьбіні. Ми чуті дошки хогі-
мо вам оповістити таку мигальну звістку
дуже тільки молодих міт алеж нікого не зробач
Бакавм, вам перенести цю мигаль хог дуже
тільки. Перед смертю вона дуже бажала бачити
тата і фредю. Дуже і дуже тільки що прощились
помирати на чуті сторони, нхай чутя земля
її буде легкою. Накому ми свого мата кінгасмої
передасмо вам усі чуті діти з далекої сторони
жизний привіть. Досвідання прошимо дуже дайте
ответ, писала з шумської області Тамарко Толь.

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Хнатенко*

Halja.

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Arbeitsamt Bautzen
Ost-Rückkehrer-Lager
Dresdener Straße 1
Telefon 2882

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Лист. 20 серпня 40р.
Доброго здоров'я мої
дорогі родичи! дякую
вам. Передаю я вам на
мій привіт дорогим
дядя і одержав од вас
20 серпня відкритку за
якою дякую і дякую дяку
дорогим дядя і я одер
жав відкритку то моя
груда розірвалася і я
потрапив у лікарню і то рани
дядя передав вам список

Postkarte
mit Antwortkarte

Ukraine

Кр. Тумська

Фебін Імеліускей

д. Азенивка

Віденно Александр

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

[illegible]

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Deutschland

Gut Post

Hr. Greifenberg

in Pommern

Dimitrie Anatenko

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Artur Sell

Absender

Philoschkoz Wolod
Müllrose Fa list
Kerchowertze

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

Ukraine

106

DEUTSCHES REICH

Добрий ден моя
дорога мамаша
жив здоров
роботую на фабр
робота еможа
заеют нехурит
живей бгу
то нехурит
досвіден

Schwat romny
Sumtska odlast
skutog kai
Philoschkoz
odarka

Nach Fliegerangriffen

keine Privatesprache
an Fernsprecher, keine
geschäftswichtige Gespräche
durchkommen

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Басараб роман 7083

Berlin-Tegel

Gemeinschaftslager

Krumpholtz Weg

Басараб Труссовъ

Küikishnost.ohn.

B. Landwirt Johann

Likerey Birkaht

Wertzerlen

Sizkerherze 31

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Berlin
Borsigwalde
Alkett I

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Russen-Barrake
Alkett
Schidenko Anna.

родни, ~~Berlin~~ ~~Borsigwalde~~
цїм зїм ~~Russenlager~~ за тобою
душе спущена, нїчим ти тато
дома. Спасїба тобі за нїсь-
мо що хоч ти написав і сїм
до тато і не зага. про мене
і не думай турити свого
здоров'я і татинї саша себе.
Цїм довідання передаю вам
всім привіт родним і родичам
і сусїдам і довістатим, і
цїмуть вище кренко.
Тамар Тигелін.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

Knidenko Zakim

in:

куди:

куда:

Устав:

Уч. закл.:

Улица:

Kreis:

Powit:

Rajon:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet.

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Україна
Михайловки
Myschailivska
Лебединський
Лебединский
Сумський
Житська

Лісьмю нуцко 28/червня - з Берліна на Украину.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Здрастуйте дорожні родителі тато, мама, и
сестричка Гаця і Володя. Лісьмю я получила
за которое дуже благодарю. Я пока жива и здоро-
ва того і вам пишу. Пройшло 8 м. з цих пор
як я не бачу своїх родних. Дуже скучила, як б
були крила то я б прилетіла до вас. Роблю я
на заводі на станку [redacted] пишу 50 м. корша
пошукаю проти зідли, зліною було дуже погано.
Ми всі виїїті. Вера, Маруся і я. У нас є магазин
де можна купити що одітис.

Пишуть як ваше здоров'я Ми новості за 8 місяців
у рідному селі, пишуть про родичів кого бачили в Берлі.
Нас оточують люди яких ми ніколи не бачили
і не знайомиї люди. Наступно пиши ти як ти
живеш сама, як пишеш, як до тебе обрацаються

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte
(Antwort)

Vідповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

Shidenko
Anna

ALKETT

Berlin-Borsigwalde

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Russenlager

Absender:

M. Gnoren
bei P. W. W. Benik

Wohnort, auch Zustell- oder Zeitpostamt

Danitz

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

es. 100000

0887

Postkarte

Ulane

Dorf Buczyn

Kreis Buczyn

Gebiet Gminy

Ukrasna

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

привет. семейству. а еще
родным братьям Андрух
Ивану и их женой и
детками. Вам пишу. отец
и брат. Дмитрий Тимофеев
а еще привет. сергей
Андреевич и его женой
и еще несл. с дороги
перепишу. и все. и знаком.
Добледа. и первого
1/12 43. с. м. м. с. с. с.

Добрый день родная Украина. А мы все здоровы. Мы
с радостью сообщаем что я пока жив и здоров. Это и
вам наша задача сообщать что писем к вам за 29/11 не было.
Вы пишете что у Володи все есть. У него тоже
и у нас если это правда то это хорошо так что
все это надо поджидать что вы все будете ну много и
вам не поможет. думайте про себя сами. Бог от нас знает.
Теперь получил я письмо от брата то он пишет все
хорошо. пишет мне что по старому все так же
по моему вкусу я ожидаю но наверно что только
слова. а дело не выйдет. вы мне писали что благодаря
одному. Янокрию. Антонов и Кореньбу то я написал
письмо брату Андрею. то он может обидеться. но
он поймет что на чужой стороне не знаем да
дел. то подумайте все, прошу его чтобы он не обижался.
а теперь вы пишете что мои братья помогают то я
прошу вас. пока Андрей дома то слушайте его
также. очень благодарю соседку Онуфрию Ант. и еф
мее. теперь пишу вам что если можно то сейчас
жить на Коммуналке а от берега не надо в парто
как можно по больше Детавлей на берегу что бо
то лучше. Пишите что у вас есть как Корова и у
есть или нет. писать больше нечего не надо
живу хорошо. Говорят очень хорошо. Карма хоро

Absender:

Elisabeth Groewae

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Postkarte
Kreis Buzyn

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Gebiet Sany
Ukraine

Postkarte

Mitte Groewae

bei August Berik

lauter

~~12 Rössel~~

05 212

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Howigna Anastasia Postkarte
Jehambach Hausbreiten-

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

bach über Verstellung

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Kr. Eitenaach (Thür-
ring).

Ab

Dorf Altynowka
Bezirk Krolakow
Kr. Sumy

Howignomy Fedotu

DER FÜHRER
KENNT NUR KAMPF,
ARBEIT UND SORGE.

WIR WOLLEN
IHM DEN TEIL ABNEHMEN,
DEN WIR IHM ABNEHMEN
KÖNNEN

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Листово пищено 5/17-43р від вашої дочки
Насті. Добрий день мої рідкі папаша й ма-
маша і брати Петя і Миша. В первих
строчках свого листа спішу сообщити що
я ксиба й здорова того й все ксибаю.
Патю я ваше листово полурила за яке
дуже, дуже дякую. Я дуже зраділа коли
полурила листово але заплакала з радості,
Патю й мамо ви по мені не ксуріться я
ксиву луриши тим ви дома. Я про вас как-
гий день думаю, як ви там ксибите без
нікого. Я тут не сама, коло мене подруга
Дунька Тангана. Від шурні Оксєні полурию
листово. Ну пока доєвданик мої рідкі.
Передайте всім привєт всім водянєвим і малень-
ким коли і всім портняковим і Талі пшониним
і мену: Коб. і Ману: Коб. і Фохновим
хлонцям Лєксію і Івану Коб. Дяковим

Absender: *Howina Fedot*
Dorf Altynowka

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Bezirk Krolowez

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Mr. Sumy.

Postkarte

Howina Anastasiya
Ichambach
Hausbreitenbach über
Verstung Mr. Eisenach
(Thüringen)

Nach Fliegerangriffen

Privatgespräche

am Fernsprecher **unterlassen!**

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Korobucha Eudokija

Rheinwäldt Walsum

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt

Walsum a/Rh.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Lager

Rh. - Walsum

Walsum

An.

Mitro Korobucha

Josef Sabolotov

Raion Krolenwessi

Gebiet Sumyska

Arbeitsamt Krolenwes.

Zurück

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Лисво 9 VIII 43 року М.ц. Серпень.

Здрастуйте родилай сім'ї

Матінко братик Митя і Маруська
а від батенька ждола привіта
цілий рік. і вже дочекалась.такий привіт. Що скоро із ма-
ту із ніз ізвоюсь. Я знаю що й
непаможе. Ну тільки дуже каково
і обідно. Що я думаю, що тут.Сиротою жить пришлося. А й
придеться повернутись туди
нідокого й прихилитись буде
Ну нікого не зробили така і будуть

передайте матінко сестриці привіт і Талі і моті і зямлю Бає

Передайте привіт мамочці Свату і свасі. Я вже із їхньою
частіше писаними переписуюсь вона взяла мій адрес
і висла фотокарточку мамі Свої діти теж уже ді
висла від її писмо за три дні доходить до мене.
Вона із дому не поїхала тавом. Ми же подя карав на
ткочькій фобриці робить. Матерію шить і чить.
Мотінко перекажіть Гришині матері що її адрес
висла, а від гриши писма получаю і від Павлового
Вані получаю. А про Федота незнаю де він робить іх
ще зрозумілого пункту як зобрали так і незнаю.
Мі дівчата що прийшли Павлика пише мамі тавма
і Толя С. і Соня і Жаня всі вони умієть а хлопців незнають
вони одельно їх зобрали. Передайте Марії Федотовній
привіт. Чули що її чоловік прийхав а незнаю адреса і
де він знаходиться незнаю. Пишіть частіше тавма
опишуть про все а я вам відкритки тавом коли
неможна і ще раз пишу тавма частіше тавма
Досвіданко Родні з привітом рідної Дочка Дуня Л.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Katja Nowoschne
Lager RHEINBLICK

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe
Grenzach (Baden)
Hauptstrasse

12/IX-43р.

Добрий день, милому ва-
нечасу мого рідного
і полік не забудь кору-
га Тата!!! В першій
строкай, цього коротень-
кого листочка я, ой смі-
ну передати тобі свій
середньо-грунський
привіт з побажаннями
тобі в скорості побачити

Postkarte
mit Antwort

На листу області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
На листу області і бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

Anna Trozenko

in:

Pidstawki

куди:

куда:

Straße:

Piski

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Liniowsko

Повіт:

Район:

Dienstpost-

sumsko

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

і дам у рукою прогавнать. Така! Ой я
решила пам'ятати, ой і моє серце
охоче здовбю. Така! Ми знаємо, ой
он я скучила, а монія описати і переказати
на папері, ой не можу. Така! Я роблю на
сучасні му нігбо, ой я тільки скучно, скучи
за домом, ой а побачити іще хочеться
іоді, хоч і ладно закрити ой, ой Така усе
одне старо рік, за ми з тобою найкращий раз
почувались і чули ми одна на одну і рости
ми в розумі крок. Така! Ти хоча до
моєї Ільони, розберися, ой може побачи
моє, зустрінемось. Хоча, що неї легше
Така переді мною, Така! Така! Така! Така!
очиню і я зовні, мій брати, моїй мамі, Така
Така! Така! М, Така! Така! Така! Така!

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Писати ясно і тільки на лініїх! |

Absender: _____
Надавец: _____
Отправитель: _____

Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

Lager RHEINBLICK
Grenzach (Baden)
Hauptstrasse

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Yolka Lisa
Arbeiterlager

Fliegerhorst Husum/Nordsee

Schleswig-Holstein

Deutschland

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

18/VIII 43 р. Лист від Лізи

Заразьте мої дорогі родичі

Брат Коля Оля Ніна Катя,

Сестри Перси ти пишати

свого Коротківського листа сиіну

передати свій Превіт Коля

Олі Ніні Каті сестрам з дідом

невозможнамо сповідомаючи

якока живе хто вам жила

в вашій житті Коля я живу

Коля прошу предіть Адрес приписати

Postkarte

mit Antwort

Назвуйте область, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Yolka Lisa
Loef Ivanich

Nedrigilov

Summy

Ukraine.

VII

постарану робота та сама годують тожес так само
нісвай ябу вас немолудато сперва я полухила двоє та одно
од подруг та од сестри марусі і бівши небуло тіло одко
меншавуєте тіло нехоче од кнсятв якби ви тіловки
знали як тіловки скучно що камо жено пережити та щеї
погула що сестричка Оксеня померла а дредз тожес нема
то тепер як переживу то жараню буде а то мабуть скоро
у ма ринусь Ох божеи Колз опини прощу од того вона
померла та як сиротата живуть що встиг це ще маленька
що як здумую як трудно жити без мамі як ми остали
то яке тепер мені щастя від тієї прийшла то прийшлось
обратко Колз прощу опини все як ви навете ті істи є що
то живіть нехайтєсь бо мені вже неприїдетсь вас багаті
ті яків жог дома у нас тут погода гасто дощі і дуть вітри здорові
ника Досвідання прийдите все. Превет від мене родитам сусідам пооди
|хвини ен очіголи онзв иши| Пилипи виправно і тичи на пачіях | Пилипи асно и тогліно на пачіях |

Ab sender:

На давець:

От правитель:

Нона Николай
Dorf Ivaniza
Kreis Mdrigeilov
Gebiet Summy.

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

Нона Лиза

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Ostarbeiterlager
Fliegerhorst Husum/Nordsee

Schleswig-Holstein
Deutschland

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Гос. Иван

Гос. Иван

Benefeld über Walsrode

Nonnenfeld Ost

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

5/VI-43г. Здраствуйте родные
~~и братья~~ Мамаша папаша
Братини Вояс а Невеста Галли
племянница Вояс, разрешите
передать свои долги Галли
и ки привей. Дорогие родные
получив а от вас откритку
которую вы мне писали
29/IV-43г. а его пишу вам
отвеш. Милу а конечно не
надо пошательну слово
29/IV-43г. из Готел.

Postkarte
mit Antwort

Назв. области, повіт і уряд праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

Ан, Кому:

Гос. Данило Н.
Гос. Данило Н.

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

С. Крупень
Р. Шостка

Бюро труда Шостка

Улица:

Дорт кзирет

Район Шостка

Arbeitsamt Schostka

Уряд праці

Бюро труда: Гос. Данило Н.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Помог мне в зрешение другой год как я свалил не ва-
дова, но недово дождики скоро увидитесь, случается
Я хочу написать это поспешно и не получив все ког-
да мне поспешно по вам за всё заплачено, а также, вы
пишете в том я хочу то вы обоиме надобно будет
с вами, а вас там были бышние вы вы получаете
денег за меня или нет? Это вы можете его есть
у вас пусть все ребята получают живую из дому
но и я из дома получаю. Неужели мое если нет хлеба
то можете все это вы, до я думаю дороже всего
я работаю на порошине, а вы работаю поспешно на
машине на электрике, потому вас очень и очень
хорошо вас уже много году разных влез то вы ходите
по дорожке по улице вам все хорошего и всего
мне и здоровья вам братишка дома или нет? Все де-
ла как неможна дома того скоро дождитесь и, Гос

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

Lej Jwan
Bazak N.1 Schreber
Benefeld ü Walsrode
Lager Nonnenwald-ost
Benefeld über Walsrode

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Lager Nonnenwald-ost

Absender:
Надавець:
Отправитель:

130
Hoj Nikolaj
Balan 84 Li.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ostarbeiterlager
Steuerberg
über Stolzennau / Weser

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому:

Hoj

Wah

in:
куди:
куда:

Krupcz

Zurück

Straße:
Вулиця:
Улица:

Schoz 400

Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder

Stamm

Gebiet:
Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Ukraino

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Открытие пуговицы 23/VII-43 года. Задумавши
доброту Брандеса. Воинд Дармштатовича я
здравствую и здоровы вы и тебе здравствую я ти
здравствую противу противу мне о те я
изучил без тебя яли у вас новостях я
здравствую Переселовича привело Вильгельм
Питерсена М. Гилли Вильгельм. Гилли
и всея дробчатая. Переселовича и
потомки от меня. Ты я здравствую
и всея здравствую новостях вые я
Воинд тыи мне пишу обо я
изучил без вас. Воинд я совет
Тебя спросит чи можешь выслать мне
карточку из тебя то выи. стей здравствую
СМай

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

Hoj Nirkaj

Barok, № 14

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Ostarbeiterlager
Steierberg

über Stolzenau / Weser

Absender:

Postkarte T
Wien 10. Süd
Vitzinger
22/VI-43

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Привет из Германии
На привет от вашего
родного сына Нико-
лая Ивановича

Привет: Таня
Мамаша. Папа
Вася Маруси.

Faßt
Kohlenklau!

Verderbt dem Kohlenklau den Spaß
und spart mit Kohle, Strom und Gas

Postkarte T

Wien 10. Süd

Vitzinger

Сумская область
Мосткинский Р-н
с. Изюмце
Гонимый
Данилов

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

сегодня 12 часов дня я получил от Вас
открытку, а вчера получил 2 письма
и написал Вам 1-ю открытку. Прошу 1-ю открытку
отправить 1-ю открытку и Василию Евдокимовичу.
Видно не знает, что я все еще в отъезде,
обещавшимся все же не уезжать и
еще не отправлять. Визиты к себе
будущими не планирую на Украину, имеет значение
я Вам пишу часто открытки, чтобы не
отсутствовало от меня 1-ю открытку Тимофею Марковичу.
Не знаю, что он получил, имеет Василий все
свое фото, и просят у меня, а у меня нет.
Письмо от нас идет на Украину Вильяма
от Вас 20-го

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Церелітска Марфа
Arbeitseinsatzlager Ost

Berlin - Spandau

Werderstraße 5

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

10. 4. 43

*За мого не журитесь мене
хоча проходить по старому
описувати куди промчу не
можете і не журитесь до
свого куди хороши показую
як буде далі писати
більше куди пишіть все про
свою мизь. Ще раз пишу не
урієно плакати це кидого не
наполе така наша судба
довідення часу і час
північ вели Нардоуна.*

Ukraine

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому:

Церелітска Гетто

in:

куди:

куда:

Straße:

Буляця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

gebiet Lubek
Rajon Belorossje
Dorf
Церелітска

Zurück

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Добрий день дорогим родичам! мама, мама і сестри. Я і Маруся. Вперше отроках передано свій гарний привіт і крітким поцілунком і пишу всього хорошего в вашій мизці. Сподіваю що я получила от вас откритку і писмо з дати 25.7.43р і даю ответ і до цього я послала дві откритки і двох писем. Ви пишете що я просила вислати то ви не розібрали я нікого не просила і мені пока не пишіть нічого і не висилайте поштою я і так ще не получила що ви вислали, а ви тільки втрагастесь і ще хтось вам сказав що мене викосили з вагона як зовсім криву, да же мені дивно стало хто це так казав і вас прошу щоб різних розговорів не слухали і не вірили колиб що були то я написала а до написали дівчата, а то я зовсім незнаю і дібрати то ми всі ми дивувалися

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

Yewlichstraße

Arbeitseinsatzlager Ost

Berlin - Spandau

Werderstraße 5

Ort: _____
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Yaglai ulja
Babzownia Janja
Rieserstr.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Rieser-Str.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Babzownia Janja

in:
куди:
куда:

Straße:
Бульвар:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

schtat Ylichow

Wolowafen 2011 N18

Ylichowskoj

Swirskaja

Всім з ерхверта гослоіх
у моїх горіх в мої роки
всім ніщо од соїх
горіх ули з скарбів
сторони скарбів моїх
Таміх і меву хараміх
на мої розкіш та на
вас думі одіжати
всі мені нехочіте писати
писати сіо мого іде
всі нехочіте писати хотіти

20.8.43

VI

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

[illegible]

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Babzownik Janja

Schlat Gleichowstrasse

Wolowaja, Dom n18 Kreis

Gleichowzwei Gebiet Summiska.

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

Ап, Кому: Yegorai Ulya.

Erfurt Lager Adam Riese-Str.

Gemeinschafts-Lager

Ort: Erfurt - Adam-Riese-Str.

Lager- oder
Firmen-
Stempel

26. VIII 24/VIII.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Gemeinschaftslager Heidhausen

Eszen Heidhausen

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Heidhauserstraße 46

24/VIII - 43р. big

Вашої родної дочки Марії Ген.

Здрастуйте! многоуважаємі мої
рідненькі Тато, Мамочка і сестрички!

Рад. Сповідую, що я жива і здорова
того й вам пишу у вашій нужді. Передаю
вам свій наймиліший тисносердечний і щи-
рий далеко-західний привіт! Кої
рідненькі сповідаю вам що я вашу

оїскрийку одержала яку ви писали 10/III
Від вас одержала Зойкину, анослю
ма 10/III 1943р.

Postkarte

mit Antwort

Назва, області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому:

Ген. Лавриш

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ukraine.

Dorf: Локня

Glinz

Rumii

Romni № 2.

Durch Deutsche Dienstpost Ukraine

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Визнаю мої дорогенькі чи ви почувате, я писала і на маму, і
солодким передавала, по 4-5 ойкришок у міську писала, у шкільні,
і у сирині 4 ойкришків пишу і ще і п'яту напису у київську, а сьогодні
середя 25/кш-, писалаб і щодня так пишомне, і нінагіч, бо у міську на-
дають тіки по 2 ойкр. но я запам'ялася і тепер пишу коли здумаю таку
не обіжжайте, я пишу гасю, і про вас кидаю і вставлю і лягаю то про вас тіки
і думаю, а найбільше про свою рідненьку сестричку. Раю думаю. Раю, доро-
гесенька сестричко спускай маму поправді за мною не журися за
мною ^{і ще раз прошу не журіться. жива буди то вернеться.} скоро прийду і хоту, щоб ви і я вернуся до вас то, щоб ти була при
здоров'ї. Мої рідненькі мікіжний набіжить, гасадквасом паровозом. А тут
мої рідні пишу не горюю хліба пишущу, і голодна вігда ~~не~~ будую. Почувати ми 300
хліба. Ковбаса поперіста і масла маргарину 10гр. і сарсару 10гр. у ранці кофе
а у обіді ввечері сарсару баланда. У київську варить на обід картоплю і квасок
м'яса, аю бодай його і живатить, кишки марш грають. Я думаю, що вам відомо
про моє життя. Живу на старощу лієтї і роблю так само. пишу у міську по 20-
ка найбільше. З цим посвіданням. Жива і здорова віжду нещотно віде.

26/VIII-43р. 24/VIII

Absender:

Надавець:

Отправитель: Дочка: Локія. Kreis: Hildesheim

Gebiet: Summ. Birscha prazim

Heij Jakob.

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

Heij Marija

Gemeinschaftslager

Heidhausen Essen Heidhausen

Heidhausen 46.

Gemeinschaftslager
Essen - Heidhausen
Heidhauserstraße 46

Lager- und
Firmen
Stempel

Absender:

Heidasch Lidmila

bei Wlth. Bernk

Wohnort, auch Zustell- oder Postamt

Preitheim Nr. Carlshuim

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

mit Antwortkarte

Здравствуйте мама,

мама, братики и сестри-
ки Львова, Ольга, Тина,
и Нелла, и передаю вам
свой чистосердечный при-
вет и желаю с са-
мой стороны всего
наилучшего в вашей
семье. Я пишу по-
тому так что не бестра-

Heidasch Nikuror

Ukraine st. Lebedin

Lebil: Lumska

Lamachowka №35

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

кой-то за мною, за собой следит и бере-
жит свое здоровье, ведь вы, папа, и вы, мама,
очень слабы, а вы должны еще воспитать
остальных Олгу, Машу, Анастасию и Нелю,
они еще маленькие. Я пишу вам как-
то воспрессы, так что только веревкайте вы
получать. Я уже написала Машу и посла-
ла ей письмо, но ответа еще нет. С Ма-
шей я переписуюсь и пишу довольно о-
ткровенно. Мама и папа ведь мне то
исполнилось 19 лет 24 августа. Времени де-
лится быстро. Пока до свидания, но все же
еще хочется так, как как Дуся Черіновская
иногда претно вих папу, маму, Машу, Олю
Нелю Машу. Привет вам родит. сестр. и зятю
ваша дочь Маша.

Absender:

Heidasek Lidmila

Ukraine Lebedin

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Lomazschowka 135

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Heidasek Lidmila
bei Wilh Renk

Brettheim

Kreis Crailsheim

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Württemberg

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Hejko Hryhorii

Essen West

Haedersdorfstrasse

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Gemeinschaftslager Nr. 44

Essen-Borbeck

Hintroper Straße

Гієвмо пушено 11/8-43

Добрий день дорогий пану
шо, я пока живу здоров
того в вам жилаю, по
першою слову я вам
напишу що я роблю в
громаді на мварноги
заводи в городі Ессені в
місті з Миколою і на одні
саїні роблю 8 годин роб
то в день.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду врані
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому:

Hejko Artem

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Dorf Saroddij

Stadt Romney

Gebiet Sumzka

Ukraine

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Годують нічого дають по 3⁵⁰ грам хліба в день
два рази приварку. Вигнали по 2 одія
жовтими кобками спатіть очень жарко.
Жеали в германію в суток товариши поїз-
дом годували дорогого очень жарко було дві
комісії дорогою одна в городі Теремішні в
пальці друга на лінії. Пускають в членті
по городу після роботи пошти кожний день
і в неділю коли виходний день. Золучили в
заводі за місяць грошей я 29 марок а микола
20 марок вигнали коштом спецовушки для
роботи. Додому повернемось після
окінчання війни. Пропишіть маму
свої новості і одеще як ви проживаєте
Живав вам син Федко Григорій

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Hejro Artem
Dorf Saruddij
Stadt Romny
Gebiet Sutzkna
Україна

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому:

Hejro Hryhorii
Essen West Haedew-
Kampfstrasse Lager
H.B. 20 Tor 35.

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Gemeinschaftslager Nr. 44
Essen-Borbeck
Frintroper Straße

Терасименко Анастасія

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Kerasymentko

Anastasiya

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Gemeinschaftlicher
H. Bergmann
Geldern am Brühl

Зимки тут не було сичас уже
сади цвіту і сівба проходить
Бабушка і Р. пишуть мені письма в кас
верітах доплатили і не забувайте про
Менше я на чужині строкі і мене чужин-
ми людьми кудись стала привикати
Б. прописуйте чи М. К. В. дома хай не
куди не їде. Така моя доля нещасная мука
Мені моя мамочка доседе жорнала щоб
я не горевала. надішло мені хиста на
світлі Р. Д. дядя Р. татома Ніна і Р.
М. дядя Р. Р. Бабушка К. Кадімович
Тіот. Р. М. М. М. К. татом і матері не забувайте мене

Терасименко Анастасія

Postkarte

mit Antwort

N 788

в області, повіту і уряді праці
в латинськими буквами
в області і бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Alexsei Kerasymentko

Ukrainer

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

область:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Dorf Alexandrowka

Burgyn

Sutny

Пані і Валоді і свасі вітаю
Передайте привіт нуд-
ний людям і горачий пожелан-
ня не забувайте мене

Открытка з Германії писала 25/IV-43г. отвамої вна-
Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно і тільки на лінійках!

Кри
дівчатам з принагоми із запорозької об.
Мамці Н. П. Т. Добрий день мої дорогі батьки Федюшка
і бабунька і всі всі родителі і знайомі і сусіди близькі і далі
вперше стірок в тап що я живу і здорово, а вам писала
вамої писки уасть і добра. Бабунька научила я із дому от-
крытку яка писана 12/І-43 а я получила 21 березня Коли на-
чила то (сперва) зрадостві незнала що робить сперва наплака-
лас, а тоді сіла читать. Бабунька і Федюшка неживайтесь що я
вам пишу перву открытку пишу разом 2 открыткі і 1 писмо до
наділових в одим день. Митялучили із везеровкі 3 открытки
Г. Ладисперова і Мархви і я Бабунька Д. копали ми на завод моде-
у сі дівчаті 7 дуч нас усіх 40 дуч. Устроєно в пал шестого, а на робо-
ту пал 7, а із роботи в 4 часов гроши платять по годях я получаю 12 а
марок у мс. справить не того не правила туті все поумняють все по-
валось. Хорна харошо утрім кохвія 300г. хліба обід і вечер суп моркв
або редьки бабунька протинит ти вас хоч хлі с ти моркв хлісак-
на і протините усі новості і малітся за мене богу щоб я вернула
а то я у червну нехочу нас не пускають у червну

Козащенко Матвій
Хер. Рес. № 22

Heuberg №36

Wohnort (auch Zustell- oder Postpostamt)
Post u Nordlingen
Straße, Hausnummer, Gebäude- oder Stockwerk oder Postschließfachnummer

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

мать вид родных до сих пор
мать до родных своих

мани до родних своїх

Мамині сестриці Таті

Братіамъ Тринуи Бані

Передаю я вам привет

сердечний і сповіщаю

и вам що я пишу і згодом

ровенного і вам не-

Nach Luftangriffen

keine Privatgespräche
am Fernsprecher! Du gefährdest sonst
luftschutzwichtige Gespräche!

наоу
ваци
пизни

Postkarte

Heuberg

~~Unter den Bedingungen.~~

DEUTSCHES REICH

Уезд сумская

Stadt Romny

Kreis Smilowski

Dorf chustfanka

(Gemeinde № 23)

Москаленко Горпина

 Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

жизнь моя така ниву у казана нить пока
хорошо а далі я буде незнаю у казана ниву
уже 3 неділі а 6 неділі була у лагері через нову
казанство у мого казана таке 5 корів 5 свиней
15 курей 20 курей роблю все у полі і дома 3 коров
дою цю ниву істи даю коровам пагуваю нив
ва уже кончили молотили машиною коно
шини 4 днів молотили електрикою тоб
ришка у мене од королів Ярова Бараска
Васильовна через 4 жити од мене ниве
у казана. Мило я вам 2 откритки
на одні я написала а на другій ви напи
шите адрес готовий написати. З тем досе
даніє 29/12/44 - 43/12/44 нива 390000

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Тарасименко Марш
с. Хушеника
Степновского р-на

Nach Fliegerangriffen

Privatgespräche
am Fernsprecher **unterlassen!**

Postkarte

Тарасименко Марш
Heuberg №22

Post u. Nordlingen
(Bayern)

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Romney

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Шукаю писати 7-9 43р. писмо оть вашої дочці і сестри Саші добрий
день відкинула мама і сестричці Федора і мотія і всі родичи і
сусіди приїждо вам відкинутий пошлом відкинуто виконують мо-
же ви про мене забули а мотія і пошломного дорога мама і
сестричці в перших сіпках маленько писати побідою вам, що я
пела усебі того і вам багато в свого найкращого в вашої усякці мама
усякці моя пошломного робити таки де робити робота не тяжка а не
сердечку такуко і случко за вами мама і сестричці коушого дня на на-
мону подивися а откинутий пошломного то мені здається що вас багу і
звонки побалакані мама і сестричці откидайте грошей а вислала ти
що мене в наї удержують а а д. Саші пошломного писати усебі нікого
новостей листи так писати ніде пишати свої новості а я ви прохиваєте
як ваше маму здорове а прохиваюти дячі Прокор і тіоті та сама
чи васена дома приїдайте і відкинутий пошлом. Сестричці

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Сокинична Надія Федорівна

Герасименко Федора

Lager Kleist

Ketschendorf/Spreewald

Ausbauten

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Герасименко Александра

Ketschendorf-Spreewald
ausbauten

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Lager Kleist 2626

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Herasimez Oka.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Gelsenkirchen
Fürstinnenstr. 4

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Лист писаний 25/5-43г
Лист от Васи Гирюки
Оли Тарасимен, Огород
а под Оуся Гирюкаю
тобі свої Родственни
Тарасии прошеи. Оуся
Собуаю я тобі под Гирюка
ізгорова Огород Оуся
могочі вам усилаю
Гирюкитъ із своєю сімнею
як найкраще на белому
світѣ

An, Кому: *Herasimez Michail.*

in:

куди:

куда:

Straße:

Буляця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ноз. Konotor. Dorf
Yibitowa.

Konotorowski

Tschernikowska.

Uebirawa Yibitowa.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Віншувати будуть свої товариші привітати
своєю товаришів Мико. Дорогаз Оуся, тоді
Пирогам тоді в твоїм вітках. Оуся, кросую
тебе привітати привітати Григорію Івановичу.
і твої вітками Каті і Олі і Валентині і Євдокії.
і всім осталим родичам і сусідам далеким і близьким.
Собудую тоді Оуся як я живу живу пока
добра робота буде хороша і легка. Оуся
мислячи вчила як я жила тоді і бося а тепер
співала купила собі у Оуся і одіти єсть
добра. і діваю і вчуваю єсть. Оуся кросую
тебе на щасті мені як привітає мені мусь
Оуся на щасті мені як ти живеш і як родила ти хоро
ше істи і вробити іно робе твої мусь Оуся
останній щасті здорова щасті довідаєш щасті
від тебе от вета как человек летя

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Herasimez Michail

*Stadt Konotop Dorf
Zubitowa. Kreis Konotopowski
Obl. Tschernigowskaja, Tel. u. o. r. a. w. a.
Zubitowa. 27/5-432.*

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Herasimez Olga.*

Lager Feldmark

Gelsenkirchen

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Fürstinnenstr. 4

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Horasimeruk Nina
in Neudorf 43.
Weissenburg i Bay

Вважаю дура бжешу
нада як подобу зосвого
сина то нрннн са зде
ак дум дура бжешу.
Бжешу зрнннн нрннн
кнннн нрннн нрннн
нрннннннннннннннннннн
бжешу кннннннннннннннннннн
зрннннннннннннннннннн
до збрннннннннннннннннннн
Дас бжешу кннннннннннннннннннн

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Отсем в Германию

An, Кому:

Horasimeruk
Paul

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Dorf Kropowic
Post Dombrowica
über Garmy.

Дня 22.8.1943

Deutl. u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на діях! Пиши ясно и только на лии.!

Листівка до

Німеччини

Открытка

в Германию

Дорогий Тодирі я живу і здорова
якого здорові вон живу і поводжу
все ігрові Дорогий родіш що губати
коло вас ти би вже поживав бо я вже
жива кілька до го місяця вонкаже потову тав
кінчила по північ ти би поработі ти
і потім ти широба Марині і ти широба
до го широба Дорогой родіш я нісав
свою змичку і незнаю ти би дістала ти ти
як дістала то ти вітчимі то а вон
примав другу зсав товаришків потім
ти твотка Олексі жила а вже широбу
збіжжя вон потім потім ти широба
виробити мені твотка Олексі ~~а а~~
~~а а~~ складо потім ти широба

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду вважати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

An, Кому: _____

in: _____

куди: _____

куда: _____

Straße: _____

Вулиця: _____

Улица: _____

Kreis: _____

Powiat: _____

Район: _____

Dienstpost-

amt oder

Gebiet: _____

Область: _____

Arbeitsamt: _____

Уряд праці: _____

Бюро труда: _____

Добрий день дякую за
старанство мамо! Я
нама що мені в іздоров
торо і вам нечало.
Я мамі дуже
спокійно за підпис
красави, а та при
йдемося побачити
ти колю ніобудь
свій підписи твій

Наташко Волгуна.

Україне

Захарівна Ротюка

Ротю

Суми

Арbeitsamt Ротю

Я не знаю. Володю Васильченка і са-
му Пилипенку я часто бачу. Прогово-
рю за Троцьким та так охота
взирне до одних очей увидіти свій
рідний край. Нічого мамо, якщо
треба пережити, нічого не маюйте
тіло бережіть своє, здоров'я може
колись допомогти дала, і я посподу-
вати понастохуюсь. Мамо да мене нічо-
го не думайте. Правда я був дуже
хворий, сидів у одній, чим не з-
міслю у мене боліла сильно голова, а її за-
студив був ну нічого тепер я уже здорове-
ше, і був у мене в. Розвідати мамо, бережіть себе!

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

20
Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort in Germanien

An, Кому: Наташко Иван

F. W. Budich, Breslau 72
Smidelfeld

Ort: Stargarder Strasse 2
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Herasko Pylyp
in der Lager Weisweiler
über Eckenweiler

Wohnort, auch Zustell- oder Postamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Марко і Соломечин
своими дітьми
Вітерко і Католій
і Міхалію і Ва-
рварко і в томо
і сани і багато
корислив і в пери-
давай усім близьки-
м і далеким родичам
і сусідам дякую
Тримати і мене раз
прошу писати
Омєн Ісакі Даниї
з усім сім'єю і да картонку
з усім

Postkarte
mit Antwortkarte

Herasko Marfa
Sumy

R-n Romny
dorf Korschi

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

[illegible]

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Herasno Sylp
inde Lager Weisweiler
über Eschweiler

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Inde-Lager
Weisweiler
über Eschweiler

Alfred Bimpeich
Ivan Ivaschenko
Kremanzscheit
K. Verisseff

Присвоено почтою
23/V 1953 г.

Добрый день мои
дорогие родные мамы
Мама Тая Тавиш
передаю вам свои
названия поздравки
привет во первых
строчках мои

2578
B/0549

Postkarte

Сумская область

Телински Район

in село Андриевка

Ivaschenko Semen

Straße, Hausnummer,
Gebäudeteil, Stockwerk

писемна сообщено що я жив здоров
того, і вам змилася живу добре
але на вас обізнано що ви за мене
забули не пишіть мені писем
Я знаю що ви мої писемна получаете
а того мені не пишіть. Ван
шурков получаете писемно і пише
що ви знаєте мій адрес. Пишіть
мені як ви живете хто ще піде
вас поїхав сюди як с хартманс про
пишіть за Таню за Клишкова
як вона там живе хто може
спитався хто поїхав як Ф. Швінц
Росв'іданіє вам син Ван Тарас

Postkarte

24
Iwan Ierasschenko
Alfred Binreich
in Hermannsheim
Kr-Neisse 9/8

Straße, Hausnummer,
Gebäudeteil, Stockwerk

2578

B/0549

Absender:

Берастschenko Р.
in der Stellung

Wohnort, nach Zustell- oder Leitpostamt

Р. Котельников 8 км от д. Бераст.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравый ли вы дорогой
родители дедушка и
бабушка в первых
строках моего мамин-
ькой открытки
Я хочу вам сообщить
что насажусь
вином и здоров того
и вам желаю ва-
ше прежнее а теперь
прощай какие
у меня новости
9/11-43 года.

Postkarte
mit Antwortkarte

Ukraine.

Ан Корненко Егор Я.
Чилтсчанский

Сумская область

д. Криводанка.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

VII

не тинискихе я кахонусь в Сермахи
на работе работую я на государственной
работе лесо разработке та что
работа моя малая я кахонусь
из украинцами и Бозамйского района,
и два из Белорусии разом со мной
приехали. Сперва был в Городе
потом нас отвезли в гомель а
из гомеля попал в Австрию
а тепр прошу вас чтоб вы мне
пришли тобою. Прощайте
как там Тарасов Трофимовна.
етем досвидани е дорожне родител
передавайте привет вел. Т. Верансена,

Absender:.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

An: Heraschtschenko:

in der Gulling

Post Rottenmann

Steiermark Ostmark

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Ierostschenko Peter

in der Erfüllung selbst

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Kettenmann Eisenmark.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Зрацівуд дозроне
родивем Дугма
Бада в перовх
сирокх моєї
Стрипки і осяу
сочинити що
я на сохує пок
неу і зороб того
и вам нечаю
важне нечєн
А менє простим

Postkarte

mit Antwortkarte

Am. Korpans Ehor P.

Ukraine: oblast Sumenoka

region chiltsekanekij

selo Krenidowka

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Я вам что перепишу мой журнал
Я нахожусь в Австрии в Витов
Я Государству Коринтский журнал
три расда в день хлеба 500 рубли
а также масло сахар картофеля
получил Я зарплату в месяц 74 марок
а теперь прощину что Я нахожусь
в родою а пошел в Ладен а поехал
в Австрию на работу Я здесь сижу
с женою Луиак Чувствую она родила
в Бавура а теперь прощину
Родила Гораска проконовила Я
розились еще в новгородские
одна изе вейонас жила а теперь
прошу Я все что вы не присла
мадонну, стили. Достигает Веранье
1/1X

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Herastchenko Peter
in der Erfüllung
post Rottenmann
feiernmark.
ostmark.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender

Die Heinfeldsche Str.

Lagerbereich Döllingen

Wohnort, auch Zustell- oder Postort

Barabielsged I

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Zurück

Открытка для вашей мамы
Сам до своих родных мамаш
и сестры Маруши
дяди Тимаша и тети Наны
и всему моему семейству.
Дорогие родные мне я вам
гарантированный привет
я в настоящее время живу
и здорова того и вам же
люб в вашей жизни. Доро-
гие мои родные получила я
от вас одну единую открытку
за все время сколько пишу
в Германии. Я рада что вы
получила одну. Поблизко как
моя родная сестричка ты
ше. Мне кажется, что мама

Postkarte

mit Antwortkarte

Uroina

~~deratschenko Froja~~

~~Froeznashov~~

~~2-я Середино-Видского~~

~~дворца Зимского~~

Zurück

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Должно одолевает посыл
ему вы мне из дому
привет. Так же пусть мамаша.

[illegible]

Absender:.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

(Antwortkarte)

N 1988 Herrschaften Sofia
Völklingen 9/4 Saar
Kutten Lager Nr 1 Stube Nr 1

Die Deutsche Arbeitsfront

Lagerbereich Völklingen

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Barackenlager I

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Herbst Halina

N 10

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Hessisch Lichtenau
bei Kasse
Lager Föhren

Найкраще позичання і
гарячий привіт дорожній
родино! Привіт з С-Буды,
всім знайомим і сусідам.
Здравствуй дорожній Олі
і Клаві! Велике Вам
спасибо за открытку,
що не забули і на-
писати. Ви знаєте як
дорого кожному слово з

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і аряду
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писать латинскими буквами
Украине.

An, Рому:

Olga Horotschenko

in:
куди:
куда:

Stadt Sseredina - Buda

Straße:
Вулиця:
Улица:

Nowgorod-Sewersk str. 1167

Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Sumy.

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

родного города. Дядя! Ты спрашивал о жизни. Она
одинакова во всех лагерях. Я работаю переводчицей, живу
вместе со своими девочками, кои большинством разосланы
по хозяйдам. Мне пишет Маша Маман анжоней Ковал.,
мне пишет Ксения Мазоникова из Берлина. В выходной день
мы можем идти гулять, ездим в окрестности наш лагерь
города в кино к подружкам. Наш лагерь в лесу, летом
хорошо, сейчас уже холодно, идут дожди. Да удиви-
тельно, что сейчас девушки выходят замуж. Дядя!
Кто из нашей дружбы уехал в Германию? Как вы живете,
как проводите время? Я писала много открыток, но
айбейда не получила. Как получили, прошу, сразу
отвечать. Передавай привет всем и всем сердцем.
До свидания! Моей скоро увидимся. Целую тебя с Клавей
и Анно Мелевну, привет ей, целую! Твоя — 8/12-432.

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Пиши внятно и тільки на лінії! Пиши ясно и только на линиях!

Absender:

Korotschenko Olga.

Надавець:

St. S. Buda. M. Seversk

Отправитель:

str. № 63. Gebiet Summy.

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

Deutschland.

Mo

An, Кому: Herbst Halina

**Hessisch Lichtenau
bei Kassel
Lager Föhren**

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

у нас у лагері 18 чоловік із села
усі старі і нас 2 і на верстаті.
У другому лагері усі наші мібзи.
Тередок привіт шапар Гавно
і синці і синці. Мамаша зам-
ною не журіть. Я і Женя
буду так вертуться. І зі всім.
Живу нічого крім ілю доволі.
Нормальні нас і інші 300 гр. хліба.
І баланду і рази новбасу на тиче-
дні і маргарин і сахар. робимо
по вборці породе робота не
важка робимо із 8-4 години днів
Трошки за місяць отримув 36 мар-
ку цього тиждень через це що
сильний дощ іде що ночі зливають.
Який. Ну написавби новості?
Міна кошту. І вже шлю вам
Зонт і рюкзак. Верона іван
то отримув і отримув о.у
Олександрів. Січень отримув.
ну счас до свідетів.

Absender:
Надавец:
Отправитель:

K. Hermann

Posthof des Harings 1002
An. 6.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ваше откриття мені дороге,
і некогда незабываемые
родные. Сообщаю вас, что я
жива і здорова, чего і вы
желаете. Сегодня я получила
вашу откритку, за кото-
рую вам очень и очень ма-
годарю. Живу я нигде. Я
была очень много, но я сен-
тирую все курортники уез-

Postkarte
mit Antwort

Назв области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

in:

куда:

Straße:

Буляця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Sumy Ukraine

Peter - Paul platz 27

Sumy

жизнот и тогда работы будет меньше. Очень ударило.
Со мной еще работает одна русская. Может быть и при-
еду скоро. Письма я вам не получила. Как жаль. Как
мне жаль Муря Яриленка. Может он скорее найдет
там себе смерть. Вы пишете, о фотокартинках. Люба шлет
письма на фелюности. Если б у меня был бы фелюности, то
я б вас послала б вам картинки. Слава богу, что кое-что
есть в магазинах. Напишите мне, что вы получи-
те за меня, или совсем ничего. Я против прошлого года
нашего под дело

она маститая и меня не знает. Жаль, ну и

Привет всем. Целую
все всех крепко. Надеюсь, что скоро в отпуске. 20/8.43.

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Письма писать на линиях! Письма ясно и только на линиях!

Absender:

Herr Hermann

Надавець:

Отправитель:

Isuny

Peter - Paul platz №27.

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

Fl.

An, Кому: H. Hermann

Neuhof Seebad Heringsdorf
Yabakustrasse 6.

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Postkarte

Postfach 100
p. A. Theo. Barthmann
Hirschstr. 14, 1. Etage
Nürnberg

Zürich

Germanie Fedot Gorobez

sels Budme

raion Ochirssi

Kreis Sumgaja

U E r a Vilne

[illegible]

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Michael Herja

Hoferstraße 10/12

Max Schubert

Mittelbach

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

81 Chemnitz

Почмо 30.8.43

Добрий день моє

рідний мамаша і

сестри приїждо, Валентина

свій сьродній

далекій публіці, і

що я тиб і здоров

ну тизнь мє розбито

і чуні далекі сторони.

Я получив отарію

Postkarte

mit Antwort

Назvu области, повіту і уряду праці

писати латинськими буквами

Район, область и бюро труда

писать латынскими буквами

An, Кому:

Herja Olena

in:

куди:

куда:

улице:

Булаця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ukraina

Matlachin

Talalajwka

Orskomendatura

Romny

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

од Григорі в які він написав, що ви
получили мої Ікаріонки, то я дуже
радий хоч на пам'яті буде, бо мене
уже більше не приїждять бачити.
Я получаю писем од Іванки Северянов.
який може робе уже у хазяїна ну
він не сам а у троєх лишко Ілків;
Сашко Кіновалекко з першої бр. бо вони у Зорівки
хазяїна ну тільки від мене дуже
далеко. Ну чимешми уже наміняють
сіяті пшито. Ну з цієї довідки маю
річна сім'я мамаша і сестри: Настя Юлія
Марія; Мама і получаю привітань усім
моїм друзам Вусі; Телі. Ваш син
Стіша

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Michailo Herja

Max Schubert

Mittelbach

6/ Chemnitz

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Hofstr. № 12

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Gemeinschaft

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

2646
Hersa K. W.

CRINITZ N/L

Deutschland

Postkarte
mit Antwort

Назvu области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Hersa Sem. D.

українська

in:

Україна

куди:

Харківська

куда:

Straße:

Торкешівка

Buляця:

Галацанська

Улиця:

Kreis:

Мокалкаївка

Pовіт:

Район:

Суми

Postpost-

amt oder

Суми

Gebiet:

Ромни

Область:

Arbeitsamt:

Ромни

Уряд праці:

Бюро труда:

VI

Листмо пушено

1X/IX+43p.

Добрий день обо
Векір мої дорожні
перш за все я вам
передаю, що я жив
і здоров. Ми живемо
по старому тобто
нічого. Ви як

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

уже знаєте що ми знаходились
у ~~за~~ Ви писали на щод одяги
у нас нікого вгадали нам костюми
і робочий одяг. так що ви мамаша
не бізмокоїтись за одягом ви писали
що вислали роботи в то здря. Тут
зими пошти нема я роблю у двадцяти.
Ви мамаша не думте бізмокоїтись
ми живем пока хорошо. Ног Сіков
писав то тоді і не було за азароз в нека
Я двадцятного числа получив 10 послон.
Сіков 26 перши получив 18г. Сорока розом
замного і 16 я получив 11т. У перших
посылках я получив і майку. Ну

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Herja N.

Gemeinschaftslager „Wald
Crinitz N/L.
Ort: _____
Lager- oder
Firmen-
Stempel
Deutschland.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Herja V.
Gemeinschaftslager „Waldesruh“

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Crinitz N/L.

Deutschland.

18/IV-43p.

Добрий день
мої дорогі не
духне віднокоїтес
за мною скоро
пробудем дамої
авобиче мамаша.
Нащо д того що
ви писали чи
я мікав я не

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Herja Geme. d.

in:

куди:

куда:

Straße:

Булаця:

Улиця:

Kreis:

Povit:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Україна
Україна
Харківська

Тавришівка
Таволаєвко.

Толочинський

Суми

Суми

Сотниць

Ротки

VII

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

^{мій}мама не ~~мама~~, Ви мама
здій, що далеко ходити сто все без
гла ви нічого не узнаете, так що
не розпитуйте. Ви над цю одежі не
біднокопте і не виснажайте, у мене оден
хвата як, що треба то доставу хоч ~~як~~ ^{як} ~~як~~ ^{як}
а нікому не дайте нічого бо я не получив
ї одної посылки. Носю картошок щоб
знявся то не ма фото паперу.
Ми бат робим у селі то пока не
зняються. Як що буде фото папір.
то обов'язково прийня у першу
очеред. Не ви маммо не думай
те нічого освільте здорові на цій дослідані

Absender: Hetman Marija
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe
Interessengemeinschaft
Russenlager Pfungstadt
(Hessen)

Interessengemeinschaft
Russenlager Pfungstadt
(Hessen)

Привіт з Великої моєї
Добрий день дорогі мої
родителі: пона, мама
брати, сестра, Ларі: Окс.
Повідомили вас в пошту,
що я пока живу і здо-
рова того і вам мої доро-
гі родителі Сансано.

Postkarte Ukraine.
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Hetman Iwan

in: Rjabuschki

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Lebedin (Rajon)

Dienstpost-

amt oder

Sumi

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

VII

живу я на сільському містечку, роблю ~~роботу~~
на сільсько-промисловій фабриці. Робота не важка. Але з зарплатою
не дуже добре. А саме: ранком 300 гр. хліба ^{хліба} масла, а
у обід суп з моркви, брукви, капуста і картоплі.
А у вечері картопля з м'ясом і огірок, або капуста.
Мама, оце я пишу вам ~~з~~ ^з опискою, а не знаю чи ви її
одержите. Такого коли одержите то описуйте все як
там дома. Як дівчат, а до мам дуже скучно. А мам, що
я не знаю. Ниніш як там дома урочай і вогонь як все.
До я вже 2 місяці як з дому такого життя напевно в.
Ниніш як там моя Румка а мам мамі її.
Ниніш як вона чи вона вродила. Мама я пишу вам із
д. Терешківки. а білямі ми з Києва. А мам що мам міста
я нікого не пишу. До мам в 90 місяці. Привіт усім
дівчаткам. а мамі дякую. Все. довідаєшся нічого
~~до~~ всіх ~~воздушно~~. Привіт мамі. Мама. Мама. Мама.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Bitte versehen i. t. l. n. k. n. a. t. i. n. i. x. !
Писати ясно і тільки на лінійках! Писати ясно і тільки на лінійках!

Absender: _____
Надавец: _____
Отправитель: _____

Deutschland

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

bei Johann
Schönauer
in Hüncham
Post Elbach
bei Miesbach
Ober = Bayern

**Faßt
Kohlenklau!**

Verderbt dem Kohlenklau den Spaß
und spart mit Kohle, Strom und Gas

2542
Postkarte

Україна
Самка Об-
Синиленко
Сев Багиріка
на у м м
Сев Машин
Смакенов

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

мало не пишеть
Адрис гальчин двон
робь таа бобуць ма
мало скумало заван
му іного пвнїї мау
дома передавайтн
дівчатам! Оу од кутн
мнїї мнї я ви
проживнеть му пока
досвднї! я живу в
снї не в город ад
пвнїю попу чнть
Тевові Марини
мало не пишеть

мало пишуєм і чер
від Тевовой лїдн бас
доброе здорова мало
Маруа мало як в
там проживнеть я
М. махочуць гурман
нїї! в казачнї мн
тут гарно жаданнє
сам 50 рок зенкиннє
у коровн у темнї я кою
їїс у хлїсую у мене м.
котїньки з пилатів і
2 хвартусн тухлї
займаю не. баснокой
жива заорое

Postkarte
Absender: *Arbeiter Antwort*

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Maria Hetz
bei

Johann Schöner

Landwirt

in Hundham No 9

Post Elbach

by Miesbach

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ober Bayern

Absender

Письмо написано

22 февраля 31.000

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt

Менделеевский

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ценовой

Владимирской доброго

здоровья маме и

Марусе и маме

и девочкам и все

ряду маме привет

придаю маминим

ак батан прописываю

и пока ничего и

маме буду писать тебе писем

Postkarte

Луги мый.

Сыска. (Знаешь)

Именински

Район (Сисо)

Василька Ушья

Тамбовка.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

6 6

DEUTSCHES REICH

Мамо, я знаю, що в гирманій
в гардені 3. хтосьний дам. хазим
сам не жодати 51 год. х корів і а
калої у хазуо му міні і в того а
медою а хазим а міла так заслозіт не
українка у хазі палок и у однок. прійде
мелкі у міав говорить мамо у неї
а з платів і з битинків і стухів так
у міно наба са і небага а мамо
нітими хазі галки тоа. мамі
побачусь мамі оуе окитка нагнати
міні і а уога нагнати
побачусь мамі оуе окитка нагнати

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Сумська область Липа-
во-Долинський-и село
Байрицька сільрада
с. Байрицька

Lagestempel
mit genauer
postalischer Angabe

Лизим Надежда
Васильівна

Открытка писана 26/8-49

Открытка від Тиренко
Наді Михайлівни до

моєї дорожчої подрузі Наді

Добрий день моя дорожа

подруга Нада Вперших

співках я співаю по-

відомить, що я тво-

го листя получила

за который очень тобі

благодарю, що ти не

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район області і бюро труда
писати кирилицею

Ad

Кому:

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Povit:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Ужгород

Сумська область Чирко

во-Долинський-и

chutir Vseshtchen-

kinka.

забула про мене, що я в далекій стороні озна-
чаю. Нада я писала до вас отримувати, а од вас не
наступило. Я погугла що мій брат Нада дома
дуже дуже обідно стало, що всі наступило мій
а мені немає. Я зразу думала що помер
живих нікого немає, а бачились думала про
нікому тилу, бо батько неграмотний. Сашка
дома немає то я не дуже на вас обіждавсь
поки не погугла що мій братик дома то мені
дуже жалько стало. Я думаю що вже 4 години
бачилась і брала од ~~вас~~ одказавсь. Нада то промчу
переканен йому дуже нехай од мене не одка-
зється бо я сама в гукій стороні. Нусили
досвідання осталося нева і здорова того і мо-
жила. Окремим писала крада неба-
ра.

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: _____

Wierenko Nadi

NH

Ort: _____

Lager- oder
Firmen-
Stempel

*Gemeinschaftslager
Schönepfeld über
Berlin-Grünau.*

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Письмо як ізвєсно откого от
родної сестрички Памі До
родної сестрички дорогої Явлі
Здрастуйте дорожні родителі
ти Сердїтї сестричко. Я вам
передаю свій далекий і торопий
незаконний привєт із Вишньої
Нїмеччини. і бажаю вам як най-
лучше прожити на ділому світі.
Я поки щева здорова миздо над
корона. Ніколи заодно плохо
що яма і смієла за вами

52
Ukraine
Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Tschischakow Semen

in: Dorf: Selenkiewka
куди:
куда:

Straße: Kenee Plazo
Вулиця:
Улица:

Kreis: Nedzihalivskii
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Sumzka

Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

передайте привєт усім з
коханий от мене зібратим

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

і за своїм родним краєм а за тобою дорожод роднаді сестричко
хочби увідити а тоді хоч і умерти. Тим сестричко мені часто
списав і так пилю списав ти може ти дуже болівши, Ну сестричко
почему ти твердимши отвітну а уже писала вам 5 откриток
а ні одній не получала, дівчата получають а ні. А плачу день і ні
нов у мене немає роду. Що про мене забули. Ну сестричко за якої
не журиса може дає бо як жеви будем, то увідилося. І із дівча
тами умісті роблю на полі М. Таманова Бурлака. І. Килкова. М.
Ну прошу пишіть, як ви прозиваєте чи є корова чи істи ещо що
нового, і за брата Федю не чули нічого, і як там прозиває Артем
передвайте ім поклик неземний: Прошу пишіть отвіти поспра
вляють нас так утрім 300 грам хліба і кофід на обід суп на вечерю
картошка із подливой: Ну сестричко дорожод написати хоч парочку
і то до була рада. Ну пишіть що нового у вас як живе, що робе
Ну із цим пока довідаєш дорожод родителі Тим сестричко
сестричко щиро з вас без щотко раз щиро правду пишу

Absender: _____
Надавец: _____
Отправитель: _____

An, Кому: Гизенко Таня (6597-13)

Ort: ~~am~~ Burgholz
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Nirja Sadja.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Kreis Anton

Junzvič

Maria Jasinska H.

Rail Tjvalen

Kuzinnyj vuzik

Kuzbirev

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: *Muri Oenzandura*

in: *Na Ukraïnu.*

уда: *Buzini*

Kreis: *Smiljanskij*

Dienstpost-
amt oder
Gebiet: *Sumzka*

Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши вразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Лісьмо від вашої дочки Ності Г. Передаю я вам
свій сердечний привіт і жилаю всього найкращого
в вашій житті. Добрий день папа, мама, Вера, Катя. Зіна
передаю я вам свій привіт. Першим делом сообщу
я вам, що я пока жива здорова того і вам жилаю.
Живу я у хазіка пораню корови вісім, і також роблю
в полі. Манька теж живе у хазіка пораню корови іх.
Житть нам хорошо так що об нас не безпокойтєсь.
Детти дають б і в раз на день. Одежень воки нас снабжають.
Ліда і Параска теж не далеко від мене вони — у хазіків
теж родять. Я остальні дівчата я куваю де вони.
Я вже вам послала я отпиритки куваю ги ви продаю
їх ги ки. Пишіть зні у вас новості. Так, що об нас не
безпокойтєсь нам хорошо туїт житть. остаюєсь жива здорова.

Пишіть отвііт. Писала лісьмо ваша доч Гуря Надя.

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Nirja Oleszandur

Україна

Вуллиці

Змішанські

Змішана власт.

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Nirja Nastija.*

Ami Anton Kreis

San Inuit

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Günzberg
Maximilianstr.
11.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Fräulein Lidia Gieska

Lützen / Magdeburg

Hert. Lager Holz II

St. 12.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

19. VIII 482.

Добрий день мої дорогіє родичи:
папа, мама, брати і дівчата, Аня,
Паша і сестрички Вааа і дядинькин
поба! Сердечний привіт і кренкое
рукопожатіє! - Ваша доть Лідя.
Я еще жива и здорова, тело и
вам желаю всего наилучшего
в Вашей домашней жизни.
Я живу в гер. работам на ф-ке
в лагере живу. Лагерьная жизнь
проходит по-старому.

Postkarte

mit Antwort

Назvu области, повіту і мѣсту праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинскими буквами

Ukraine

An, Кому:

Gieskij Michail

in:

St. Schostea D. Kapsul

куди:

куда:

Straße:

Michailowska Nr 5

Буляця:

Улица:

Kreis:

Schostainskij

Повіт:

Район:

Dienstpost-

Sumi.

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши внятно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

И все остальное по-старому. Пусть Миша еще раз об этом расскажет.
Каждую ночь бывают тревоги. Посылаю ему то Вы посылаете
1/III-432 а еще не получаю. Продумай если можно то выслать а
денег не нужно высылать. Сама ведет переписку с Родикой, но об
Мише никто не слышит. Последнее время пишут что он
был в Тифлисе, а боялись о нем ничего слышно. Да, ошибку
эту исправит нельзя. (это что было слышно в отк. 31. IV-432.)
Это уже далеко и поздно. Ну все это ничего! Передайте НК. Баруху
поклон от меня и скажите что Миша живет и рад. по-старому а
Валя и я, Миша не знают. Миша пишет чтобы написать что он
от их получает открытки и письма и отвечает, а выслать 2
фото-ки. Это фото когда я причесала только в зер. А после вышло какая
я сейчас. Пишите что нового, как живете, работаете. и что круто.
Пишите письма и открытки безкладно посылать я их получаю. Даже
получила 96 посылок посылки не по почте. С тем же успехом. Ужасно Вас крепко
люблю. Будьте все равно работнички, советчики и бантики. Миша и Якович открытки
получили. Но за 96 писем, а получаю одну посылку и 99 открыток. Так не обижайтесь

ukraine.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

St Schostka
Dorflein Karsül. Semi.
Michailowka N/S. Girska.

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

Deutschland

An, Кому: Fräulein Lidia Girska

Güsen / Magdeburg /
Dem Lager Holz II Stule 12.

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Gladkow Lucan in
Badresch Post
Oertzenhof Meckl.

Laferstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Badresch 13843

Здравствуйте Паната
Машама Еранд и Селмун.
В первых строках, писем,
сообщают, что я жив и здо-
равее и вам желаю.
Я пока живу ничего
и радостно. Писем
от вас ^{не} пишу, а
ежели уже вам

Postkarte
mit Antwort

Назв. области, повѣту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому

Alexander Gladkow

in:

Ukraine

куди:
куда:

Straße:

Буляця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Samoskaja #115

st Achturka 4 Box

Seb. Summy

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Написав. Пишіте як живете як
здоровий. Все ли живи? Що нового
Дірадаєте. где Варя працює ти-
ва ли еще невестка передавайте при-
вет. жива ли сльда. или нет, я огеня
уже саузи, без вас, без своєї родини
я уже працюю в паштара где на
паштиці, і дуже працюю в за вання
за своїми товаришами. еще незнаю
шав і одного, где они і незнаю. пишу
невідкиля не пишу. только от дора
Вресе пишу это ві огень тило. я і кой
тем допомагаю. на вбше дуже трудно.
стем пока. Написа і всі остальни буде здорові
передавайте всік від мене привіт. здоров'я
Гладиш. Дам.

Absender:

Alexander Gladkij

Надавець:

Geb. Summy st.

Отправитель:

Achtynke 4 № 2. str.
Sumyskaja 115

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому Ivan Gladkov
in Badresch Post Vertzenhof
Kreis Stargard
Mecklenburg

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

62

Absender:

Semen Gladci

Berlin-Spandau

wohnt, auch Zustell- oder Lokpostamt

Gemeinschaftslager 1-189

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

gegenüber

Eisenbahn

Postkarte

1943

Postkarte

Die Heimat hilft!

Артемъ з Терновки гррр

Медовый домикъ

визъ Грозного Великаго

Добрый день уважа-

емый мой зять М.Р.

иной старенький

Писюкы и в вковича

коб: что з пока нодо-

мусъ мнъ: при хорошихъ

здоровьи джодоб и коб:

башов. Середая джодоб:

ввой вродский привет

Herrn. Muchaiko Lazarenko

dorf Wedmesche

Gemeine Talalajewski

Kreis Symy Ukraine

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Писав до батьки 10/11. 43 р.

і бажаю коб. вшесного і веселого мунд
в вшесну рідному краю ка. вшесного вшесного рідного
вшесного. Привіт твоїй зважешся вшесного. Наскільки
і твої мамині дочки. Підуй і твої мамині.
Мамині вшесного привіт і бажаю коб.
вкоро вшесного ізі шлюбою. 10го верня у
дочку вшесного пошоду вшесного і зшесного
дорогі мамі вшесного і рідним мамині коб.
маленьку зшесного і прописав мамі про вшесного
мунд мунд і вшесного в 2. верня
роблю на фабрике робота не вшесного мунд
кульжурно і вшесного одно кіцо по вшесного
за рідним краєм ка. за рідним шлюбою
бо як на який мамі і показ один із вшесного
кіцьки шлюбу сьв. оучу вшесного ізі в. вшесного
вшесного Фредор. Мунд як одернати шлюбу мамі
ко прописав про шлюбу вшесного бо і шлюбу шлюбу
і мамі шлюбу шлюбу вшесного і шлюбу і шлюбу
і ка. вшесного. вшесного вшесного вшесного і шлюбу
10/11. 43 р. вшесного

Absender: Mychailo Lazarenko
Wednesche Kreis Sumy
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Ukraine
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Semen Gladki
Arbeiter

Berlin - Spandau

gegenüber - Eisverder
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Gemeinschaftslager 1-182

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Katerina Gliboka

Ostlager II
METZ

Lagerstempel
mit genauer
postalischer ~~Dresden~~ Hofener Landstr. 165

Пущено листа 22/III-43 р.
Лист від вашої дочки Катерини.
Першим делом того листа по-
відомляю вас втім, що я живу
і здорова того і вам бажаю.
Мама що за біда, що від вас
немає ніякої звістки яскільки
вам пишу, а від вас нічого.
Гідненька мамочко як я пере-
живаю що всі погинули, а я ні

2618
Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

An, Кому:

Tetjana Gliboka

in:

Ukraina

куди:

куда:

Straße:

Dmitrovska

Булаця:

Улица:

Kreis:

Pobit:

Rajon:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Велико-Піраховка

Ситке

Absender: _____
Надавець: _____
Отправитель: _____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: *Katerina*

Gluboka

Metz

Ort: _____
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Ostlager II
METZ

Diedenhofener Landstr. 165